

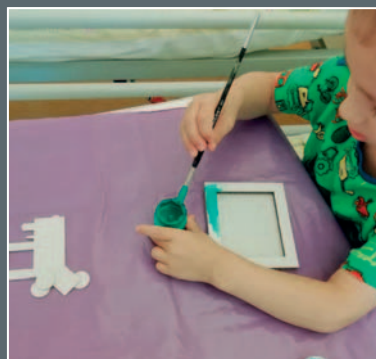
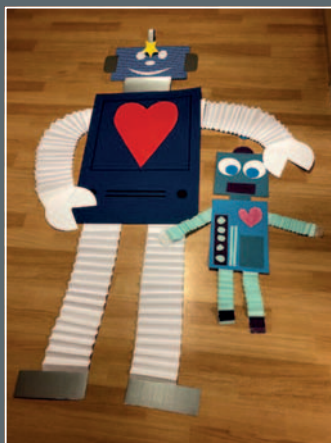

Z OBSAHU ČÍSLA

- Oddělení urgentní medicíny FN HK
- Medicína na zkoušku – Medikemp 2020
- Robotické centrum FN HK
- XXVI. královéhradecké ošetrovatelské dny
- Životní jubileum profesora Červinky

Kreativní tvoření dětí ze ZŠ a MŠ při FN HK

◀ Přední strana: Snímek z koncertu Filharmonie Hradec Králové pro Fakultní nemocnici HK, foto Reprocentrum FN HK
Foto na zadní straně: Budova Emergency Fakultní nemocnice Hradec Králové, foto Reprocentrum FN HK ▶

Časopis SCAN založil a v letech 1991–2005 byl jeho vedoucím redaktorem PhDr. Vladimír Panoušek.

Šéfredaktor: prof. MUDr. Vladimír Maisnar, Ph.D., MBA, editorka: Mgr. Iveta Juranová. Adresa redakce: maisnar@fnhk.cz; juranova@lfhk.cuni.cz.

Redakční rada: PhDr. J. Bavor, prof. MUDr. RNDr. M. Červinka, CSc., Ing. V. Drábková, Mgr. L. Jarešová, Ing. E. Kvapilová, prof. MUDr. J. Mandák, Ph.D., prof. MUDr. V. Palička, CSc., dr. h. c., doc. MUDr. J. Páral, Ph.D., prof. MUDr. Roman Prymula, CSc., Ph.D., Bc. J. Sochor, Ing. Vladimíra Svobodová, prof. MUDr. I. Šteiner, CSc., PhDr. J. Štěpán, Ph.D., Mgr. D. Vaňková, M. Všetečka, doc. MUDr. P. Žáček, Ph.D.

Vydává FN HK a LF UK HK jako čtvrtletník v Nakladatelství ATD Dvůr Králové n. Labem (atd.hk@seznam.cz, tel. 774 167 245)

Ročník XXX (2020), č. 3 • Vyrobitel tiskárna V&H Print Hlávko s.r.o., Nové Město nad Metují • MK ČR E 11425 • ISSN 1211-295X

(Elektronickou verzi časopisu - eScan - naleznete na webových stránkách Lékařské fakulty v Hradci Králové na adrese <https://www.lfhk.cuni.cz/e-SCAN/>; archiv časopisu je zveřejněn na webových stránkách Fakultní nemocnice na adrese <http://fnhk.cz> v kapitole O fakultní nemocnici a <http://lfhk.cuni.cz> v kapitole Informační služby – Časopisy a www.facebook.com/Scan.casopis.FNHK.LFHK)

Pokyny pro autory: Text příspěvku odevzdávejte elektronicky, zpracovaný v editoru Microsoft Word. Doprovodný obrazový materiál nevkládějte do textu, ale pošlejte samostatně. Kontaktní adresy: maisnar@fnhk.cz; juranova@lfhk.cuni.cz

OBSAH

Kreativní tvoření dětí ze ZŠ a MŠ při FN HK	2
Slovo ředitele	4
Nový přístroj pro Plicní kliniku	4
Technologické nebe	5
Slovo děkana	5

AKTUALITY

Oddělení urgentní medicíny Fakultní nemocnice Hradec Králové	6
Noví vedoucí pracovníci	8
Jmenovací řízení	8
Zkušenosti z první vlny epidemie Covid-19 ve FN HK – 2. díl	9
Medicína na zkoušku – Medikemp 2020	11
Centrum COVID-19 ve FN HK omezilo odběry neobjednaných samoplátců	12

VÝZKUM

Robotické centrum FN HK	13
XXVI. královéhradecké ošetřovatelské dny	15

INFORMACE, ZAJÍMAVOSTI

Péče o zaměstnance FN HK	16
Humor léčí	16
Školní rok ve Fakultní nemocnici	17
Sluneční králové na vás čekají v Národním muzeu	18
Kultura v karanténě	19
Filharmonie Hradec Králové	20
Scan – jubileum	23
FN HK hostila letní internistický kemp pro studenty lékařských fakult	25
Životní jubileum profesora Červinky	26
Rembrandt – Portrét člověka	27
Hradec Králové ve fotografiích: Fakultní nemocnice v Hradci Králové	28
Hamzova odborná léčebna	32
Publikace Školní obrazy – Fontes Musei Reginaehradecensis 23	34

EDITORIAL

Vážení a milí čtenáři,

když jsem na konci Editorialu minulého čísla Scanu napsal, že „pokud se budeme chovat rozumně, snad se nám může podařit zabránit druhé vlně, která nám v dalších měsících jinak může hrozit“, tak jsem netušil, jak blízko budu pravdě. Na začátku léta jsme se pyšnili skutečností, že jsme zvládli současnou pandemii koronaviru nejlépe v Evropě, ne-li na světě. Bylo to z části díky drastickým opatřením, která výrazně zasáhla ekonomiku a dnes víme, že další takové „vypnutí“ celého hospodářství si již nemůžeme dovolit. Proto je nepochopitelné, že opatření, která vedla k zvládnutí první vlny, byla tak rychle, dá se říct ze dne na den opuštěna. To má za následek aktuální stav, kdy jsme my Češi opět „nejlepší“ široko daleko, dle věčřejší statistiky nás ohrožuje snad jen Černá Hora, ale s tou si podle posledního vývoje určitě poradíme. Život se u nás vrátil do normálních kolejí prostě moc rychle. Když už píšu o kolejích, myslím, že suverénně nejloupějším nápadem, který by aspiroval na Nobelovu cenu, pokud by se v této kategorii udělovala, bylo zavedení přímých vlakových spojení do Chorvatska, které podle mne k rychlejšímu rozšíření viru ve společnosti rovněž prospělo. Nyní tedy jsme v úplně jiné situaci než před třemi měsíci a budeme doufat, že k jejímu zvládnutí pomůže i výměna ministra zdravotnictví, ke které v minulých dnech došlo, držme si palce.

Nyní tedy ještě pár slov k obsahu aktuálního čísla, které je samozřejmě výše popsanou situaci výrazně ovlivněno. Koronavirus ovlivňuje zaběhlé zvyky jak v léčbě nemocných, tak ve výuce mediků, na což reagují ve svých příspěvcích prakticky všichni autoři. Z pracovišť FN představujeme pracoviště Urgentní medicíny, jde sice o nejmladší pracoviště naší FN, které dnes již ale má v chodu nemocnice nezastupitelné postavení. Na obsah minulého čísla navazujeme druhou částí článku dr. Hobzové, která popisuje problematiku zvládnutí infekce koronavirem z pohledu hygienika FN. Jistě Vás zaujmou články o proběhlém Medikempu nebo o výsledcích práce v Robotickém centru FN HK, které patří mezi tři největší centra v ČR. Z odborných akcí jsme do aktuálního čísla zařadili zprávu o průběhu již XXVI. královéhradeckých ošetřovatelských dnů. Věřím, že Vás zaujme i několik článků věnovaných kultuře v době koronavirové pandemie. Dále pokračuje i seriál Hradec Králové ve fotografiích, věnujeme se i letošnímu jubileu Scanu a mnoha dalším tématům, která pro Vás budou, doufám, zajímavá.

Snad se Vám bude i třetí letošní číslo Scanu líbit, a my v redakci uvítáme jakékoli připomínky, náměty ke zpracování nebo i přímo Vaše příspěvky do čísel dalších.

(mai)

Vážení přátelé,

doufám jsem, že tento sloupek budu psát v klidnější atmosféře, po létě, po dovolených a v naději, že se situace zklidňuje, a to nejhorší máme za sebou.

Samozřejmě jsme počítali s tím, že přijde podzimní sezóna chřipek a doznívajících případů SARS-CoV-2, které budeme obtížněji odlišovat. Není tomu tak. Žádný klid před podzimem.

Prázdninové uvolnění restriktivních opatření, prováděné u mnoha lidí pocitem, že už „toho mají dost“ a že se „stejně nemůže nic stát“, pocitem, že si zasloužíme dovolenou a nikdo nám nebude říkat kde, vedlo nakonec k tomu, že celá nemocnice (a celé zdravotnictví) žije opět především koronavirem. Samozřejmě tomu tak není, ale vypadá to tak – především mediálním tlakem, vystrašenými pacienty i některými zdravotníky.

Již v květnu jsme vyzvali všechna pracoviště a všechny zaměstnance, aby pracovali naplno, pokud možno ještě více než jindy. Bylo a je potřeba dohnat péči o všechny pacienty, které jsme museli v jarních měsících odvolat a kterým jsme museli odložit péči. S velkou radostí a úctou jsem sledoval, že to všichni pochopili a že jsme skutečně podali mimořádný výkon. Stačili jsme si přitom vybrat dovolené (většinou „doma“), a přece jen trošku si odpočinout.

Málokdo ale tušil, že rozvolnění opatření, a především falešný pocit, že už nám nic nehrozí, povede k prudkému nárůstu nových výskytů onemocnění už v závěru léta. Zpočátku se mluvilo o přenosu na četných „párty“ mladých lidí, pak to ale přešlo do plošného výskytu. A tak znovu chystáme aktivaci pandemického plánu, znovu připravuje změnu organizace provozu, znovu přesouváme nemocné i personál mezi klinikami. Zdvojnásobili jsme provoz odběrového místa, laboratoř podává neskutečné výkony, stoupá počet nejen pozitivně diagnostikovaných (tím se živí média), ale i počet skutečně nemocných v tom smyslu, že potřebují nemocniční lůžkovou péči. Nemá smysl, abych uváděl konkrétní čísla – než SCAN vyjde, bude tomu jinak.

ALE: nenechejme se zatlačit do toho, že nic jiného, než koronavirus neexistuje! Život pokračuje, děláme i nadále výbornou medicínu (i v těch komplikovaných podmínkách). Objevila se možnost podpory českého zdravotnictví z mimořádného přídělku evropských fondů. V souladu s pravidly jsme tedy požádali o finance na stavby, spojené s epidemiologickou situací, tedy především na stavbu nové Kliniky infekčních nemocí a na zásadní posílení laboratorních provozů. Snažíme se o výrazné zlepšení naší kybernetické bezpečnosti – útoky na české nemocnice stále pokračují a musíme být velmi opatrní. V začátku roku jsem nastínil, že naše nemocnice musí jít do aktivního rozvoje. Stále věřím, že překročíme plánovanou produkci (která byla pochopitelně upravena a zohledňuje dopady COVIDu-19). Požádali jsme o dotace na opravdu špič-

kové přístrojové vybavení – tedy nejen na obnovu toho, co již máme, ale především na takovou techniku, která by posunula naše možnosti na úroveň těch nejlepších zdravotnických zařízení. Máme špičkové lidi, umožněme jim tedy pracovat na špičkových technologiích a poskytovat špičkovou péči pacientům.

Ve všem zlém je možnost se poučit a zlepšit – omezení provozů a omezení personálních kontaktů podpořilo rozvoj telemedicíny (stále v ní ale dramaticky zaostáváme), naučili jsme se šetřit čas tím, že kongresy a konference je možno uspořádat formou přednášek na webových stránkách. Věřím, že nám těžká doba posílila i charakter a že nás naučila a naučí lepší spolupráci navzájem.

Nebude to lehké, ale jistě vše zvládneme!

Vladimír Palička

Nový přístroj pro Plicní kliniku

Plicní klinika Fakultní nemocnice Hradec Králové získala od Klubu nemocných cystickou fibrózou speciální přístroj SIMEOX, který pomáhá s odstraňováním hlenů. V České republice byly dosud v nemocnicích čtyři tyto přístroje, FN HK se stala pátým zdravotnickým zařízením, které tento přístroj má k dispozici.

„*Pacienti s cystickou fibrózou jsou u nás hospitalizováni při zhoršení jejich zdravotního stavu a nový přístroj jim pomůže usnadnit dýchání,*“ uvedl primář Plicní kliniky FN HK MUDr. Vratislav Sedlák Ph.D. Plicní klinika FN HK eviduje 32 pacientů s cystickou fibrózou z celého regionu východních Čech.

Klub nemocných cystickou fibrózou přístroj za zhruba 200 000 Kč pořídil z příspěvků drobných dárců. „*Pacienty s cystickou fibrózou nelze vyléčit, ale je možné jim pomoci prožít delší a kvalitnější život,*“ uvedla ředitelka klubu Mgr. Simona Zábranská.

Cystická fibróza je nevyléčitelné onemocnění, průměrný věk pacientů je 26 let. Nemocným se v plicích tvoří abnormálně hustý hlen a plíce se tak ničí opakovanými záněty. Bližší informace o činnosti Klubu nemocných cystickou fibrózou je možné najít na www.klubcf.cz

Jakub Sochor

Technologické nebe

Potřebujete nasimulovat složité anatomické tvary nebo vyrobit model implantátu? Chybí vám chirurgické pomůcky nebo nástavce k aplikátorům? V rámci projektu Core Facilities byla na Ústav lékařské biofyziky pořízena nová 3D tiskárna Stratasys Objet30 Prime. Technologie Polyjet, vrstveně nanášený fotopolymér s podpůrným materiálem, umožňuje tisknutí velmi drobných detailů až do velikosti vrstvy 16 μm . Tím je zajištěna velmi jemná struktura vytisknutého prototypu s velmi dobrými pevnostními vlastnostmi. V rámci projektu bylo zakoupeno velké množství materiálů, z nichž jeden má dokonce certifikaci pro použití v medicíně. S tímto zařízením bude výzkumný tým schopen řešit doposud problematické úlohy a složité modelové situace. V případě zájmu o spolupráci vám v rámci podpory zařízení poskytne více informací Ing. Martin Kopeček, MEng. – kopeccema@lfhk.cuni.cz

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,
je mi ctí, že mohu v náročných dnech letošního podzimu připomenout významnou událost – 75. výročí založení naší fakulty.

Dne 13. října 1945 prezident republiky dr. Eduard Beneš podepsal dekret o zřízení lékařské fakulty v Hradci Králové, jako pobočky pražské Lékařské fakulty Univerzity Karlovy. Dekret nabyl právní moci uveřejněním ve Sbírce zákonů 23. října 1945.

Slavnostní otevření fakulty pak proběhlo o měsíc později 25. listopadu a hned následujícího dne začala výuka.

Tomuto slavnostním aktu ale předcházelo dlouhé a složité období příprav. Fakt, že fakulta vznikla právě v našem městě, nebyl pouhou náhodou.

Bouřlivý rozvoj města a celého regionu, patrný od konce 19. století a v průběhu první republiky, k tomu nárůst počtu obyvatel vedl k potřebě lepší a dostupnější zdravotní péče, a tak ke vzniku velké moderní nemocnice. V této tzv. Nové nemocnici pracovala celá řada špičkových odborníků, kteří vedle své vysoké odbornosti a provozované medicínské praxi, měli ještě bohatou přednáškovou, publikační a osvětovou aktivitu.

Díky těmto skutečnostem je možno mluvit o vysoké personální i materiální připravenosti regionu k založení lékařské fakulty. Zvláště pak, když se o jejím možném založení diskutovalo v celém meziválečném období při snahách o založení východočeské univerzity.

Potřebu založení lékařské fakulty pak bohužel vyzdvihl akutní nedostatek lékařů v poválečném období. Uzavření vysokých škol během války, násilná úmrtí na bojištích, v koncentračních a pracovních táborech, poválečné vysídlení německého obyvatelstva i vlny emigrace vedly ke zdecimování lékařského stavu.

Bylo tedy logické, že se město Hradec Králové záhy po ukončení války stalo městem univerzitním. Založením pobočky lékařské fakulty Univerzity Karlovy právě před 75 lety.

Naše fakulta od té doby prošla dlouhou, složitou a náročnou cestou. Během této cesty se však dokázala zařadit mezi moderní výukové a vědecké instituce a má vysokou prestiž. Je nedílnou, pevnou a neodmyslitelnou součástí Univerzity Karlovy, se specifickou svébytností a samostatností.

Za historií každé instituce však musíme hledat především obrovské množství práce konkrétních lidí, kteří zde pracovali a pracují. Všem patří veliké díky, protože právě dobře odvedená práce na všech úrovních je tím, co posouvá naši fakultu vpřed.

Lékařská fakulta v Hradci Králové vstupuje do poslední čtvrtiny prvního století své existence, její dosavadní historie představuje závazek a tradici, kterou máme za úkol udržet, rozvíjet a předat dále. Věřím, že jsme schopni tento úkol splnit a přeji fakultě mnoho skvělých zaměstnanců a vynikajících studentů.

Jiří Mandáček

Oddělení urgentní medicíny Fakultní nemocnice Hradec Králové

Ambulantní část oddělení, stanoviště sester

HISTORIE

Iniciální jednání o skutečném vytvoření samostatného příjmového oddělení Fakultní nemocnice byla v letech 1999 a 2000 při vytváření strategického plánu nemocnice. Od roku 2004 byli vytvořeny podklady pro budoucí podobu nemocnice. Lékaři (prim. Dědek, dr. Kočí) čerpali ze svých zahraničních zkušeností (Holandsko, Jihoafrická republika) a byli přímo zapojeni do týmu architektů. Všechny připomínky lékařů byly bezesbýtku splněny, a proto bylo vytvořeno oddělení, které architektonicky vycházelo přímo z potřeb lékařů. Byl zapracován systém „karuselu“, tedy do kruhu vytvořeného oddělení s otevřenými širokými prostory se zachováním dostatečné intimity pacientů. Zároveň je respektováno přirozené dělení prostoru dle závažnosti pacientů a tedy náročnosti péče v daných segmentech.

Klinická činnost byla zahájena 4. 2. 2008 v 7.00 hod., kde byli sloučeny původní akutní chirurgické a interní ambulance FN HK. V květnu 2008 byla přidružena LSPP, v červenci téhož roku byl přičleněn iktový program. Tím oddělení dokončilo začlenění zásadních toků akutních pacientů v nemocnici. V současnosti je tedy oddělení začleněno do zásadních centrových programů

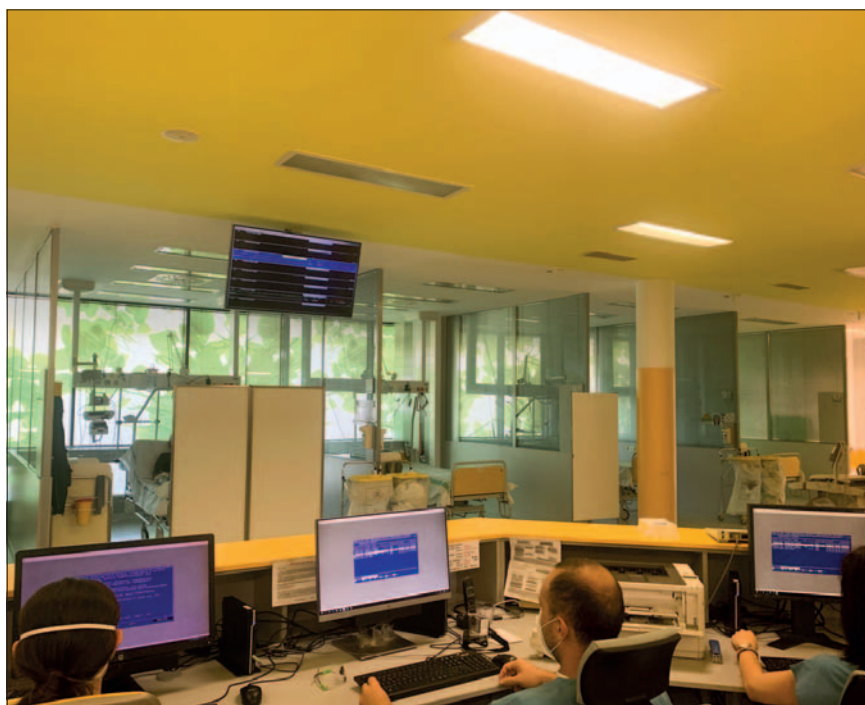
– traumatologického, kardiovaskulárního a cerebrovaskulárního.

VNITŘNÍ ČLENĚNÍ OUM

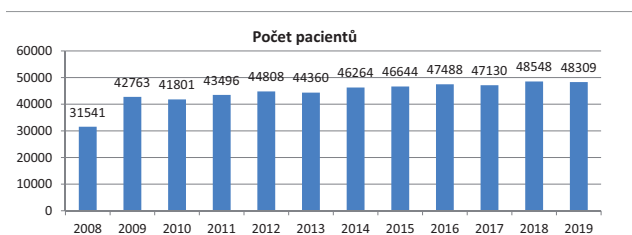
Oddělení je logisticky členěno na část bezprahovou, kde je prováděna péče o pacienty s nezávažnou poruchou zdraví. Zde probíhá péče asi o 50 % všech pacientů. Tato péče je prováděna na čtyřech vyšetřovacích, čtyřech vyšetřovacích boxech, „sádrovně“ a zákrovém sálku. V mimopracovní dobu je v této části provozována lékařská pohotovostní služba. Pokud pacient potřebuje lůžkovou péči, resp. diagnostiku, pak je tato péče poskytována na expektačních lůžkách. Tato lůžka jsou kompletně monitorována, je zde prováděna péče o pacienty, kteří ale nevyžadují žádnou orgánovou podporu. Poslední částí je „crash room“, kde je pět resuscitačních lůžek určených k péči o pacienty s hrozícím selháním či selháním životních funkcí.

LOGISTIKA PÉČE

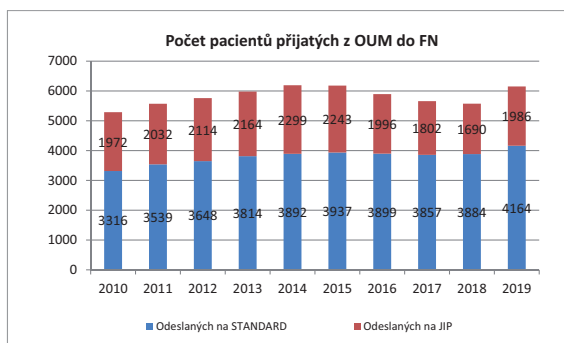
Každý pacient při vstupu na oddělení je roztríděn systémem Emergency Severity Index, verze 4. Tento pětistupňový systém třídění závažnosti pacientů byl zaveden v roce 2010. Prakticky se velmi osvědčil, rovněž akreditační řízení Spojené akreditační komise tento nástroj plně schválilo.

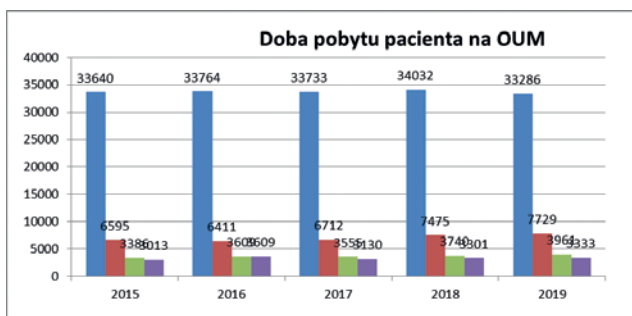
Expektační lůžka

Graf 1

Graf 2

Graf 3

Třídění je vždy prováděno zdravotní sestrou nebo zdravotnickým záchranářem. V rámci oddělení funguje úrazový rescue team – Trauma tým, který je automaticky svoláván při avízu závažného úrazu. Jeho aktivace probíhá asi 600x za rok. Analogicky funguje také neúrazový rescue tým, který poskytuje péči pacientům s ohroženými nebo selhávajícími vitálními funkcemi neúrazové etiologie.

STATISTIKA ODDĚLENÍ

Počet ošetřených pacientů postupně narůstá, v současnosti je ročně ošetřeno přes 48 000 pacientů (graf 1). Pouze 13 % pacientů z celkového počtu je přijato dále do nemocnice, z toho 1/3 na intenzivní péči (graf 2). Jednoznačným pozitivním efektem oddělení je tedy funkce iniciálního filtru. Při takto vysokých počtech pacientů jistě stojí za zmínku

i doba pobytu pacienta na OUM. Na grafu 3 je přehledně v jednotlivých letech vidět, že oddělení stále dokáže odbavit 70 % pacientů do dvou hodin od příchodu.

Tým pracovníků je tvořen 12 kmenovými lékaři a 30 nelékařskými pracovníky, v mimopracovní dobu je stav doplňován Chirurgickou klinikou a jednotlivými interními klinikami, platí však, že 70 % provozu nechirurgické části je zajišťován lékaři OUM.

V současnosti oddělení tvoří zásadní pilíř akutní péče o pacienty Fakultní nemocnice. Za dvanáct let klinické praxe oddělení vybuodovalo silnou klinickou základnu oboru urgentní medicína a patří mezi prioritní pracoviště v České republice. Má platnou akreditaci pro klinickou výuku. V oblasti akademické je Lékařská fakulta v Hradci Králové jedinou fakultou, která má obor akreditován. Oddělení je držitelem licencí a pořadatelem kurzů Advanced Trauma Life Support (ATLS) a Prehospital Trauma Life Support (PHTLS). Na oddělení probíhá i pregraduální výuka v oboru chirurgie a vnitřní lékařství.

Prioritně jistě v této zemi začalo oddělení triage pacientů dle závažnosti, které provádí výhradně nelékařský pracovník. Rovněž činnost nelékařských pracovníků v rámci rescue týmů je považována za vysoce kvalitní a moderně pojatou. Dále se podařilo etablovat roli masivního transfúzního protokolu

Resuscitační část oddělení, crash room

v rámci resuscitace závažně poraněných pacientů. V tomto roce ve spolupráci s Transfúzním oddělením byl zahájen projekt podávání plné krve u pacientů v hemoragickém šoku. Ve spolupráci s Neurologickou klinikou je vybudován velmi kvalitní program péče o pacienty s cévní mozkovou příhodou.

MUDr. Jaromír Kočí, Ph.D., FACS
Oddělení urgentní medicíny FN HK

KNIŽNÍ NOVINKY V LÉKAŘSKÉ KNIHOVNĚ

HAVRÁNKOVÁ, Renata, ed. Klinická radiobiologie. Praha: Grada Publishing, 2020, 184 s. ISBN 978-80-247-4098-0

Publikace přináší ucelený pohled na celý obor. Zabývá se problematikou ozářených, respektive kontaminovaných osob, diagnostikou a specializovanou léčbou v centrech k tomu určených. Pozornost je věnována rovněž možnostem využití radioprotektivních látek, včetně jejich nežádoucích účinků.

Noví vedoucí pracovníci

MUDr. Jan Malý, Ph.D.
zástupce přednosty pro LP, novorozenecký úsek Dětské kliniky FN HK od 1. 7. 2020

MUDr. Jan Malý, Ph.D. pochází ze Svitav. Po studiu na Lékařské fakultě Masarykovy univerzity v Brně nastoupil v roce 2001 na Dětskou kliniku FN Hradec Králové a současně zahájil postgraduální studium na Lékařské fakultě v Hradci Králové. V roce 2004 složil atestaci 1. stupně z pediatrie, v roce 2008 potom nástavbovou atestaci z neonatologie. Od roku 2009 pracoval jako vedoucí lékař Jednotky intenzivní a resuscitační péče pro novorozence Dětské kliniky a zdejšího perinatologického centra. V témže roce dokončil disertační práci na téma Imunosupresivní léčba Crohnovy nemoci u dětí. Je členem výboru České neonatologické společnosti, dále členem České pediatrické společnosti (ČPS JEP) a Pracovní skupiny pro dětskou gastroenterologii, hepatologii a výživu při ČPS JEP. Od roku 2003 se podílí na pre a postgraduální výuce, od roku 2008 je členem komise pro státní zkoušky z pediatrie na LF v Hradci Králové. V roce 2017 byl jmenován členem komise pro atestační zkoušky z pediatrie. Je autorem nebo spoluautorem více než 30 vědeckých publikací v domácích

i zahraničních periodikách (15x v časopisech Q1 nebo Q2), recenzentem českých i zahraničních časopisů a spoluřešitelem grantových projektů. Jeho hlavním klinickým zájmem je prevence a léčba novorozeneckých infekcí se všemi asociovanými atributy péče a problematika novorozenecké výživy.

Bc. Jan Hajný
vedoucí prádelny, od 1. 9. 2020

Narodil se 15. července 1970 v Hradci Králové. Vystudoval Střední odborné učiliště elektrotechnické v Novém Městě n. Metují, kde v roce 1988 složil maturitní zkoušku.

Svoji kvalifikaci si zvýšil v kombinované formě studia oboru Systémové inženýrství a informatika na Univerzitě Pardubice, které úspěšně zakončil v roce 2015.

Po ukončení studia na střední škole nastoupil do Kancelářských strojů v Hradci Králové, kde pracoval jako technik, a poté v Tesle Hradec Králové jako technolog výroby krystalových oscilátorů.

V roce 1991 nastoupil do prádelny Fakultní nemocnice Hradec Králové, na pozici provozního elektromechanika a od roku 2016 zde zastával pozici mistra údržby.

JMENOVAČÍ ŘÍZENÍ

Ve Velké aule pražského Karolina byly 2. července slavnostně předány dekrety celkem osmdesáti novým profesorkám a profesorům, které s účinností od 17. června 2020 na základě návrhu vědeckých a uměleckých rad vysokých škol jmenoval prezident republiky. Mezi oceněnými bylo i dvacet dva nových profesorů a šest profesorek navržených Vědeckou radou Univerzity Karlovy.

Jmenovací řízení Lékařské fakulty v Hradci Králové:

prof. MUDr. Lenka Borská, Ph.D. (obor Patologická fyziologie)
pracoviště: Ústav patologické fyziologie LF HK

prof. MUDr. RNDr. Milan Kaška, Ph.D. (obor Chirurgie)
pracoviště: Chirurgická klinika LF HK a FN HK

Jmenovací řízení 1. lékařské fakulty UK

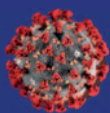
prof. MUDr. Marian Kacerovský, Ph.D.
(obor Gynekologie a porodnictví)
pracoviště: Porodnicko-gynekologická klinika FN HK a LF HK

prof. Ing. Jan Kremláček, Ph.D.
(obor Lékařská biofyzika)
pracoviště: Ústav lékařské biofyziky LF HK

prof. MUDr. Martin Vališ, Ph.D.
(obor Neurologie)
pracoviště: Neurologická klinika FN HK a LF HK

Všem novým profesorům gratulujeme!

Zkušenosti z první vlny epidemie Covid-19 ve FN HK – 2. díl

ORGANIZAČNÍ ZMĚNY VE FN HK

Uzavření nemocnice – byly zakázány návštěvy pacientů v celé FN HK od 10. března až do 25. května 2020. Přechodně po dobu nouzového stavu (od 12. 3.–17. 5. 2020) byly uzamčeny všechny vchody do nemocnice s výjimkou hlavní vjezdové brány od Třebše a brány pro pěší od soutoku.

Všechny budovy byly označeny letáky vyzývajícími k respektování konkrétních pravidel – viz obr. č. 1, 2.

Poradenská činnost pro Oddělení nemocniční hygieny představovala velké vytížení celého týmu. Zaměstnanci FN HK nejčastěji konzultovali možnosti a rizika svých služebních, ale především soukromých zahraničních cest před i po návratu z cesty, jednalo se zejména o kongresy a lyžování v rizikových oblastech. Zaměstnanci telefonovali denně do večerních hodin, často i v noci včetně víkendů, běžný provoz oddělení je nastaven jako denní od pondělka do pátku.

Obr. 1. Označení budov FN HK v době epidemie

Průběžně se vytvářela aktuální doporučení pro zaměstnance a pacienty, jak se bezpečně chovat v souladu s pokyny z ministerstva zdravotnictví.

Ve spolupráci FN HK (zejména sesterského týmu) se Zdravotnickou záchrannou službou, později s dopravní službou byl zahájen provoz mobilního odběrového COVID týmu, díky kterému byly odebírány vzorky od pacientů přímo v místě jejich bydliště. Odběrový tým a jeho činnost významně pomohla odlehčit provozu ve FN HK, snížila zátěž a rizika pro personál FN HK.

FN HK požádala o pomoc studenty lékařské fakulty a zdravotnických škol, kteří se k pomoci přihlásili a někteří z nich pomáhají stále.

FÁZE PRVNÍ VLNY – PROVOZ – ZÁTĚŽ

Umísťování pacientů – suspektní

Suspektní pacienti byli umísťováni nejdříve pouze na KIN, později při naplnění kapacity na pavilon č. 14 (plicní), na oddělení I (chirurgie), na KARIM, kojenecké oddělení

Obr. 2. Označení na Emergency FN HK v době epidemie

(dětská klinika). Tato oddělení sloužila ke sledování a léčbě pacientů do zjištění výsledku testu na COVID-19, byla zajištěna maximální možná bezpečnost pacientů a zaměstnanců. Na lůžkách tohoto typu bylo ošetřeno cca 200 pacientů.

Umísťování pacientů – pozitivní COVID-19

První pozitivní pacient byl pacient hematologické kliniky, který byl přijat překladem z jiného zdravotnického zařízení. Byl přeložen pro dušnost při těžké anémii v rámci hematologického onemocnění. Neměl potvrzený rizikový kontakt s nikým ze zahraničí, v rámci diagnostické rozvahy při rozvoji pneumonie byl otestován na COVID-19 a byl pozitivní. Tento první pacient byl zdrojem infekce pro další pacienty na oddělení i pro personál několika klinik, kteří se podíleli na jeho péči. Od potvrzení nákazy byl přeložen na KIN, kam byli postupně překládáni všichni pozitivní pacienti během epidemie. Proběhlo rozsáhlé epidemiologické šetření, které vygenerovalo další nemocné pacienty, ale především 6 osob z personálu, kteří byli do údravy a negativity postaveni mimo službu. Ostatní personál v kontaktu v rámci zajištění chodu pracoviště pracoval v režimu „pracovní karantény“.

Pacienti s potvrzeným COVID-19 byli léčeni pouze na Klinice infekčních nemocí a lůžkovém oddělení KARIM. Ve FN HK bylo hospitalizováno celkem 26 COVID-19 pozitivních pacientů. Díky příznivé epidemiologické situaci v KHK naštěstí nebylo potřeba využívat pro hospitalizaci nemocných s COVID-19 pavilon č. 14, ani jiná další pracoviště.

Systém observačních lůžek – na každém pracovišti byly vyčleněny pokoje pro bezpříznakové pacienty (bez jasných příznaků COVID-19) přicházející k akutnímu ošetření. Tyto pokoje byly využívány vždy do vyšetření a výsledku testu na COVID-19.

Bylo zavedeno plošné testování všech pacientů přijímaných do FN HK, plošné testování bylo zrušeno až 25. 5. 2020, od té doby testujeme pouze rizikové skupiny pacientů (dle pokynů MZ ČR).

Rozdělení zaměstnanců do skupin – na pracovištích, kde to bylo možné bylo zahájen „skupinování“ a směnný provoz. Cílem bylo vytvořit několik skupin zdravotníků, které by se z epidemiologických důvodů nepotkávaly, aby byl zajištěn chod pracovišť v případech, když v jedné ze skupin někdo onemocní. Tam, kde to bylo možné, zaměstnanci využívali homeoffice.

Směnování a skupinování se ukázalo jako dobrý tah s ohledem na zachování provozu, zejména při řešení kontaktů v souvislosti s výskytem infekce na několika pracovištích.

Přesčasovost a přetížení zaměstnanců – v rámci hygienických opatření byly desítky zaměstnanců v karanténě, nejčastěji z důvodu pracovní cesty, v menší části kvůli kontaktu s nakaženým. Přes 200 zaměstnanců během epidemie chybělo a někteří dosud chybí v zaměstnání z důvodu ošetřování člena rodiny – dítěte, které nemohlo nebo nemůže navštěvovat předškolní či školní zařízení, školy byly uzavřeny 11. 3. 2020. Část zaměstnanců využila pomoci FN HK, která zajistila kompletní denní péči o děti našich zaměstnanců ve věku 3–10 let. Zpočátku bylo o děti pečováno v rámci FN HK v dětském klubu, později od 23. 3. 2020 všechny potřebné děti ve věku 3–6 let byly umístěny v MŠ Kamarád, Veverkova ulice a děti ve věku 7–10 let do ZŠ Bezručova, zde významně pomohlo aktivitami oddělení péče o zaměstnance FN HK.

Omezení provozu FN HK – od 16. 3. 2020 z nařízení ministra zdravotnictví byly zastaveny plánované příjmy pacientů, plánované výkony. Byl omezen ambulantní provoz, omezil se provoz odborných poraden pro neakutní a medicínsky odložitelné případy. Pacienti byli informováni cestou médií, na webových stránkách FN HK a vyvěšenými plakáty. Personál odborných poraden proaktivně kontaktoval všechny plánované pacienty, řešil s nimi jejich zdravotní stav se snahou zajistit potřebnou léčbu (e-recept zasláný poštou, elektronicky na mobil).

Byly upraveny čekárny kvůli zajištění dostatečného odstupu čekajících pacientů – viz obr. č. 3.

Několik týdnů koronavirové pandemie otřásl chodem společnosti i zdravotnictvím. Výzvy ale nekončí – útlum nemocničních provozů a preventivních programů se může odrazit v nedostatečném záchytu dalších závažných nemocí včetně těch onkologických, slibované peníze nemusí dora-

Obr. 3. Upravená čekárna ve FN HK v souladu s hygienickými pravidly během epidemie

zit tam, kde jsou nejvíc potřeba, lidé mohou zapomenout na vzájemnou ohleduplnost.

Případná druhá vlna nákazy je přitom podle některých odborníků velmi pravděpodobnou hrozbou. Klíčové tak bude i to, jak moc si společnost do běžného života vštěpila hygienické standardy, které v posledních dnech rezonovaly snad všemi kanály. Mýt si ruce, nepřecházet zdánlivě banální virózy, nešířit kapénky virů okolo sebe, nepodceňovat ochranné prostředky.

„Budeme připravenější. Na druhou stranu si nejsem jistý, zda budou mít politici odvahu tak zásadně zasáhnout do životů nás všech, a jestli lidé budou i příště ochotni to tolerovat a respektovat a budou i podruhé tak ohleduplní jako poprvé,“ uzavírá Milan Kubek.

Změna systému stravování – zachovalo se závodní stravování, ale aby se zamezilo shromažďování většího počtu osob, byla zajištěna chlazená strava a postupně i její rozvoz přímo na jednotlivá pracoviště, aby nedocházelo ke kontaktu stovek osob z různých pracovišť v jeden čas v relativně malém prostoru jídelny.

OBNOVENÍ PROVOZU PO PRVNÍ VLNĚ

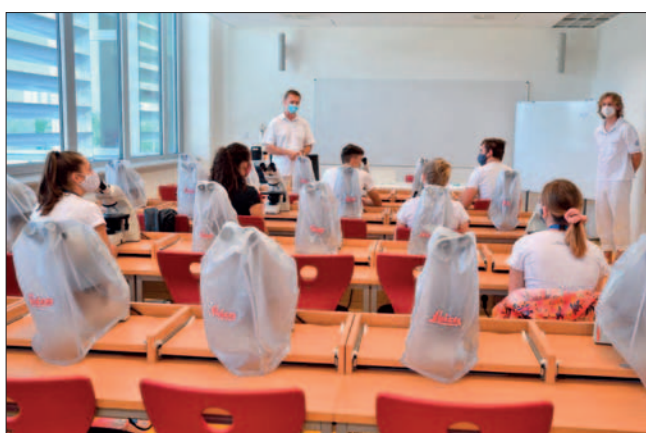
Od 25. 5. 2020 jsou v nemocnici opět povoleny návštěvy, postupně se obnovuje činnost poraden za dodržování zvýšených hygienických opatření (hygienu rukou, měření teploty, odběr epidemiologické anamnézy, dodržování odstupů). Jsou povoleny plánované příjmy a výkony/vyšetření. Je snaha vrátit chod nemocnice k původnímu fungování. Zvýšená hygienická opatření (dezinfekce a mytí rukou, nošení roušek a dodržování odstupů) nám pravděpodobně nějakou dobu ještě zůstanou.

Po zkušenostech z první vlny lze konstatovat, že jsme to společně zvládli dobře. Pokud přijde druhá vlna epidemie, pokusíme se být připraveni co nejlépe, nechceme nic podcenit.

Virus SARS-CoV-2, jeho vlastnosti, schopnosti a nemoc, kterou způsobuje, nejsou dosud spolehlivě zmapovány a nemůžeme si být jisti dalším vývojem situace, možná nás ještě čekají mnohá překvapení.

MUDr. Lenka Hobzová, Ph.D.
vedoucí Oddělení hygieny FN HK

Medicína na zkoušku – Medikemp 2020

Ve dnech 3.–6. září proběhl na Lékařské fakultě v Hradci Králové druhý ročník podzimního Medikempu pro studenty se zájmem o magisterské studium medicíny. Během tohoto velmi intenzivního třídenního kurzu se účastníci seznámili s průřezem medicínskými disciplínami a mnohé si vlastnoručně vyzkoušeli.

Z původně přijatých 38 studentů dorazilo 33 nových účastníků a přidalo se k nám i 5 účastníků loňského ročníku, kteří s námi sdíleli své zkušenosti z přijímacích řízení a příprav na první ročník medicíny. O všechny po celou dobu trvání kempu pečoval nejenom tým organizátorů, ale i naši medicí z vyšších ročníků, kteří ochotně a otevřeně sdíleli své zážitky ze studia a života v Hradci Králové. Významně tak přispěli k tomu, že vznikla ojedinelá akce s nanejvýš přátelskou atmosférou.

Podařilo se nám stihnout celkem 14 hodin rotací na teoretických i klinických pracovištích, 20 kilometrů na kole hradeckými lesy, teambuildingovou večeří, dvouhodinovou procházku historickým centrem Hradce včetně noční vyhlídky na Bílé věži a 4 hodiny přednášek a diskusí s našimi profesory na téma přijímací řízení a jak na něj.

Reakce účastníků a organizátorů:

„Nejenže mě to utvrdilo ve studiu na lékařské fakultě, ale dodalo mi to neskutečné množství motivace, která je pro studium medicíny nezbytná.“ (účastnice Medikempu)

„Před účastí na kempu jsem tušila, že chci na medicínu. Nyní jsem rozhodnutá na 100 %, že to je to právě a to, co mě velmi baví a naplňuje.“ (Lenka, účastnice Medikempu)

„Medikemp splnil moje očekávání – bylo to hodně interaktivní a vyzkoušel jsem si spoustu věcí – pipetování, porod, resuscitaci. Opravdu to bylo skvělé! Profesoři a lékaři byli skvělí, milí, rádi se s námi bavili a byli ochotní se s námi bavit o čemkoliv.“ (Michal, účastník Medikempu)

„Jsem ráda, že naše fakulta Medikemp pořádá a můžu být u toho. Svého času bych jako studentka za tuhle možnost byla velmi ráda. Letošní účastníci byli fajn a určitě bylo dobře, že je opět doprovázeli naši medici. Doufám, že si to všichni užili tak, jako my.“ (MUDr. Petra Kašparová, Ph.D., Fingerlandův ústav patologie)

„S letošními kempáři jsem byla prostřednictvím facebookové skupiny v kontaktu už od začátku prázdnin. Společně jsme si prošli i celou akci, od seznamovacího večera, přes rotace a doprovodný program, až po poslední přednášky a rozloučení. I když je to dohromady asi tisíc věcí, které je potřeba dopředu zajistit nebo v průběhu akce vyřešit, myslím,

že můžu za celý tým organizátorů říci, že Medikemp je radost. Už podruhé se nám sešla super parta zajímavých, mladých lidí, kteří se aktivně zapojili do všeho, co jsme jim nachystali, a nebylo toho málo. To samé platí i pro naše mediky a všechny doktory a profesory, kteří se jim maximálně věnovali a sdíleli s námi se všemi svůj obdivuhodný vztah k medicíně. Kdy se Vám poštěstí vidět na jednom místě tři generace mediků/lékařů, jak společně hledají a nacházejí odpověď na otázku »Proč studovat medicínu?« Všem nám to hodně dalo a těším se, až začneme plánovat další ročník.“ (Ing. Pavla Sedlářová, Oddělení propagace a vnějších vztahů LF HK)

Pro ty, kteří neměli to štěstí se Medikempu zúčastnit, platí srdečné pozvání na Den otevřených dveří Lékařské fakulty v Hradci Králové 5. prosince 2020.

doc. MUDr. Vladimír Koblížek, Ph.D.
Ing. Pavla Sedlářová
Ing. Veronika Špačková

Centrum COVID-19 ve FN HK omezilo odběry neobjednaných samoplátců

Odběrové centrum COVID-19 Fakultní nemocnice Hradec Králové nebude od čtvrtka 17. září 2020 provádět odběry neobjednaným samoplátcům. Centrum bude odběry zajišťovat pouze pro pacienty indikované k vyšetření lékaři či hygieniky a samoplátce objednané předem prostřednictvím rezervačního systému, který zájemci najdou na www.fnhk.cz (viz QR kód). Důvodem je vysoký nárůst počtu odběrů v posledních dnech a nutnost regulace plynulosti provozu centra.

Fakultní nemocnice Hradec Králové přistupuje k opatření přesto, že s ohledem na stoupající počet zájemců o testování, kterých je v posledních dnech přes 400 denně, posílila odběrové centrum personálně, zlepšila také technické zázemí a pro zajištění rychlejšího provozu v centru zřídila dvě odběrová místa. Na odběrové centrum

do Hradce Králové přijížděli bez objednání také lidé například z Pardubického a Středočeského kraje či z Prahy.

Odběrové centrum COVID-19 ve FN HK funguje jako drive-in, příjezd je vyznačen Třebešskou ulicí kolem areálu Univerzity obrany. Příchod pro pěší je vyznačen od pěší i hlavní vrátnice. Centrum je nyní v provozu sedm dní v týdnu od 7:30 do 15:30 hodin. Provozní doba a další podmínky se mohou v dalších týdnech měnit s ohledem na epidemiologickou situaci, sledujte prosím informace na webu nemocnice. Mapu umístění odběrových center v celé České republice včetně informací o jejich provozní době je možné najít na webu ministerstva zdravotnictví.

-TZ FN HK-

Robotické centrum FN HK

Nejmodernější operační metoda, která funguje již pátým rokem

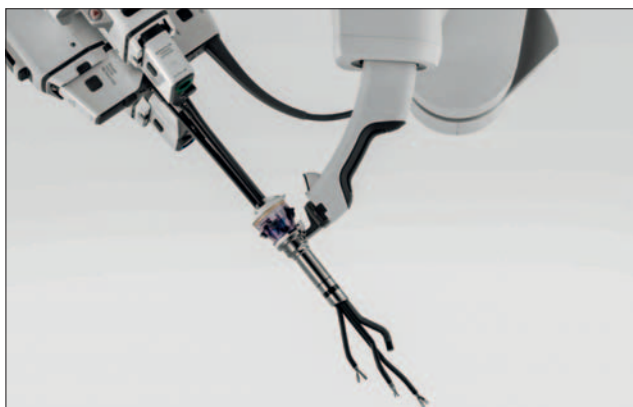
Obr. 1: Operační systém Xi – FN HK

Robotické centrum FN HK funguje od prosince 2016 na Centrálních operačních sálech Chirurgického pavilónu Akademie Bedrny. Za téměř 5 let činnosti došlo k výraznému rozšíření jeho činnosti.

Operační výkony se provádějí na nejmodernějším systému daVinci Xi (obrázek 1), který umožňuje maximální rozsah pohybu operačních ramen a dokáže provádět i ty nejnáročnější operační výkony. Podrobný popis robotického operačního systému lze nalézt v minulých číslech časopisu Scan. Je zajímavé, že společnost Intuitive® je nadále jediným výrobcem a dodavatelem této technologie na celém světě. Již několik let se čeká, zda se objeví další výrobce podobné technologie, ale to se zatím nestalo. Prosakují zprávy, že další velcí výrobci moderní zdravotní techniky nebo menší a inovativní technologické firmy se blíží k představení konkurence k současnému systému daVinci, ale nejspíše ani letos se toho nedočkáme. Naopak společnost Intuitive přišla s dvěma novými typy. Jedná se o systém daVinci X a daVinci SP (single port). První typ – daVinci X je zjednodušený a cenově dostupnější model systému Xi. Je určený pro provádění méně náročných robotických operačních výkonů. Druhou novinkou je daVinci SP (obrázky 2–3). Zkratka SP znamená Single Port, tedy celá operace se provádí z jednoho většího vpichu přes břišní stěnu. Skrz tento přístup se zavádějí speciální instrumenty, se kterými se provede požadovaný výkon. V našem centru máme stále systém Xi, který je nadále nejvíce flexibilní a lze s ním provádět i ty nejkomplicovanější výkony.

Robotický sál, který je v Chirurgickém pavilónu Akademie Bedrny je plně vytížen a každý den se na něm provádí robotem asistované výkony. V pondělí a úterý operuje urologická klinika, ve středu chirurgové, ve čtvrtek kardiologové a o pátky se dělí urologie a gynekologie. Největší změnou je zahájení kardiologického programu. Ten byl zahájen po rozsáhlé přípravě v dubnu 2018. Konkrétně první robotická kardiologická operace – MIDCAP by-pass – byla provedena 3. dubna 2018 a první korekční operace defektu septa síní 19. dubna 2018. Se zahájením kardiologického programu pomohli kolegové z Robotického centra Nemocnice na Homolce. Tato dvě centra (Nemocnice na Homolce a FN HK) jsou jediná centra v České republice, kde se kardiologický program realizuje.

Další novinkou bylo zahájení provádění nových náročných urologických výkonů. Konkrétně se jedná o resekce ledviny (parciální nefrektomie) pro zhoubný nádor a pyeloplastiky. To je rekonstrukční výkon, při kterém se opravuje vrozené zúžení přechodu ledvinové pánvičky a močovoudu. Dalším urologickým výkonem byla cystektomie. Jedná se o odstranění celého močového měchýře pro invazivní nádor. Náhradní rezervoár se pak vytvoří z kličky distálního tenkého střeva. Robotické operace ledvin byly po mnoha náročných jednáních zařazeny mezi výkony hrazené zdravotními pojišťovnami. Robotické cystektomie byly prováděny v rámci podpůrného grantu a o jejich zařazení do sazebníku výkonu se nadále jedná. Slibovaná úhrada od roku 2021 není potvr-

Obr. 2: Operační systém daVinci SP

Obr. 3: Operační systém daVinci Single port

zena a hrozí, že bude až od roku 2022. Nejenom schvalování a zahájení stavby nových silnic a dálnic je v ČR značně dlouhodobý proces. Výhody robotem asistovaného výkonu jsou v dnešní době již jasně prokázány a tak věříme, že v historicky únosné době dojde k dohodě se zdravotními pojišťovnami.

V roce 2019 bylo provedeno v našem centru celkem 393 robotických operací. Konkrétně se jednalo o 217 radikálních prostatektomií, 35 operací ledvin a 6 cystektomií. Dále bylo provedeno 51 kardiouchirurgických, 43 chirurgických a 42 gynekologických operací. Konkrétní typy a počty robotických operací v roce 2019 přináší tabulka 1. V našem centru jsme provedli i dvě robotické radikální prostatektomie cizincům, kteří si výkon sami hradili. Naším plánem bylo provést více

Tabulka 1: Počty provedených robotických výkonů v roce 2019

Typ oper. výkonu	celkem
Radikální prostatektomie	217
Pyeloplastika	12
Resekce tumoru ledviny	23
Cystektomie	6
Urologie celkem	258
Chirurgie	43
Gynekologie	42
DSS	3
MIDCAB	39
MIC	9
Kardiouchir. celkem	51
CELKEM	393

než 400 robotických operací. Musíme bohužel konstatovat, že se plán nepodařilo splnit. Na rok 2020 byl plán ještě ambicióznější, ale již nyní je zřejmé, že se nepodaří splnit. Hlavním důvodem byla redukce počtu všech operací, a to včetně robotických, která byla způsobena opatřeními spojenými s pandemií Covid-19.

Velmi pozitivní je skutečnost, kterou lze zjednodušeně popsat tak, že i vedení zdravotních pojišťoven začalo vnímat robotem asistované výkony jako velmi přínosné. Jasně důkazy o je-

jich efektivitě navíc spojené s výrazně menší invazivitou a mnohonásobně rychlejší rekonvalescencí byly doloženy také českými robotickými centry.

Rok 2020 bude velmi náročný zejména pro změny způsobené restriktivními opatřeními v rámci prevence šíření koronaviru. V době největší redukce operačních výkonů se prováděli ve velmi omezené míře pouze neodkladné onkologické výkony. Ty všechny proběhly bez problémů, nedošlo k nakažení nebo rozšíření koronaviru mezi pacienty nebo personálem. Provedení neodkladných onkologických operací i během restriktivních opatření pomohlo snížit dobu čekání na kurativní operaci. Ta je často vysoce limitní u onkologických pacientů. Přesto se po rozvolnění opatření nahromadili pacienti a prodloužila se doba čekání na operaci. Tento trend se daří v současné době napravit pouze pomalu pro všeobecně přeplněné operační sály. Dokonce se vedou jednání o zapůjčení druhého robotického systému pro FN HK. Výsledek jednání ovšem dosud není znám.

Za pět let fungování Robotického centra FN HK se potvrdila jeho vysoká efektivita a ohromný přínos pro pacienty. Naše centrum v současné době patří mezi 3 největší centra v rámci České republiky. V roce 2019 byla v Hradci Králové provedena 1000 robotická operace. Snížení invazivity, výrazné zkrácení doby hospitalizace i rekonvalescence, výrazné omezení perioperačních krevních ztrát a mnoha dalších pozitivních jsou hlavními přínosy pro pacienty. Je naší ambicí Robotické centrum i nadále rozvíjet.

Prof. MUDr. Miloš Brodák, Ph.D.
vedoucí Robotického centra FN HK

KNIŽNÍ NOVINKY V LÉKAŘSKÉ KNIHOVNĚ

FONG, Nigel. *Algorithms in differential diagnosis: how to approach common presenting complaints in adult patients, for medical students and junior doctors.* New Jersey: World Scientific, [2019], xiii, 486 s. ISBN 978-981-1200-55-7.

Kniha pro studenty medicíny a lékaře, kteří se chtějí naučit, jak přistupovat k pacientovým symptomům a prohloubit si schopnosti klinického uvažování a diagnostiky. Pojednává o padesáti čtyřech symptomech napříč různými lékařskými a chirurgickými disciplínami.

XXVI. královéhradecké ošetrovateľské dny

Ve dňoch 10.–11. září 2020 proběhly v prostorách EA Hotelu Tereziánský dvůr Hradec Králové XXVI. královéhradecké ošetrovateľské dny. Tradičně je pořádá Česká asociace sester – Region Hradec Králové. Letošní ročník byl pořádán ve spolupráci i s ČAS – Sekcí anesteziologie, resuscitace a intenzivní péče. Záštitu nad akcí převzala Fakultní nemocnice Hradec Králové, Lékařská fakulta v Hradci Králové, Ministerstvo zdravotnictví ČR, Královéhradecký kraj a Město Hradec Králové.

Hlavními tématy kongresu byly Ošetrovateľství 21. století – odkaz Florence Nightingale (v návaznosti na WHO vyhlášený Rok sester a porodních asistentek), péče o pacienta s infekčním onemocněním, na intenzivní péči, s i.v. vstupy, s kožními defekty a další odborné kazuistiky z oblasti ošetrovateľství a také vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků.

Pozvání na akci jako čestní hosté přijali hejtman Královéhradeckého kraje PhDr. Jiří Štěpán, Ph.D., lékařský náměstek Fakultní nemocnice Hradec Králové a senátor parlamentu ČR prof. MUDr. Jaroslav Malý, CSc., proděkanka Lékařské fakulty v Hradci Králové prof. MUDr. Hana Langrová, Ph.D., náměstek primátora města Hradec Králové Mgr. Martin Hanousek, emeritní generální vikář Biskupství královéhradeckého mons. Mgr. Josef Socha, ředitelka VOZŠ a SZŠ PaedDr. Soňa Lamichová, a ředitel Národního centra ošetrovateľství a nelékařských zdravotnických oborů PharmDr. Jan Šaloun, Ph.D. Čestné hosty a účastníky přivítala náměstkyně pro ošetrovateľskou péči FN Hradec Králové Mgr. Dana Vaňková

a předsdkyně České asociace sester – Region Hradec Králové Bc. Ivana Rodanová. V rámci slavnostního zahájení převzala emeritní hlavní sestra Fakultní nemocnice Hradec Králové Jaroslava Pečenková z rukou hejtmána Královéhradeckého kraje PhDr. Jiřího Štěpána, Ph.D. pamětní medaili hejtmána za mimořádný přínos českému ošetrovateľství.

Kongres zahájila Mgr. Dana Vaňková předáním zdravotnické ředitelky Odboru ošetrovateľství a nelékařských povolání MZ ČR, hlavní sestry ČR Mgr. Alice Strnadové, MBA, která se bohužel nemohla zúčastnit osobně.

Po oba dny zaznělo celkem 29 zajímavých přednášek, vystaveny byly 2 postery s odbornou tematikou. První den kongresu zazněly příspěvky k historii ošetrovateľství, posluchače zaujal zejména příspěvek Mgr. Horákové věnovaný ošetrovateľství v židovském ghettu Terezín. V bloku přednášek, které se věnovaly péči o pacienta s infekčním onemocněním, zaujaly přednášky ke správnému používání osobních ochranných prostředků. Jako nejlepší přednáška

bloku byla posluchači vyhodnocena přednáška Mgr. Jarešové Role Zdravotnické služby Armády ČR v období COVID 19. První den kongresu byl pro účastníky připraven odborný workshop Základy UZ vyšetření periferních žil s možností praktického nácviku na živém modelu s pomocí UZ vyšetření. Druhý den se o své zkušenosti podělily sestry z oblasti léčby ran, kde byly prezentovány velice zajímavé podrobné kazuistiky, oceněna byla zejména přednáška kolegyně Seidlové: Psychologické aspekty v péči o pacienta s nehojící se ránou. Po oba dny se příspěvky zaměřily i na předávání zkušeností s péčí o pacienty na jednotkách intenzivní péče.

Zároveň bychom chtěly za celý organizační výbor kongresu touto cestou poděkovat všem, kteří se v této epidemiologicky nelehké době podíleli na velice kvalitním, odborném a na vysoké úrovni připraveném kongresu včetně jeho zajištění, všem přednášejícím za jejich pečlivě připravené a zpracované přednášky. Díky patří i účastníkům kongresu za dodržování nařízených opatření. Doufáme, že se i na příštích XXVII. královéhradeckých ošetrovateľských dnech opět sejdem v hojném počtu.

Těšíme se na setkání s Vámi opět v září 2021.

*Mgr. Dana Vaňková, náměstkyně pro ošetrovateľskou péči
Mgr. Ivana Dvořáčková, Ph.D., zástupkyně NOP FN HK
Bc. Ivana Rodanová, předsdkyně ČAS
– Region Hradec Králové*

Novinky v zaměstnaneckých benefitech od roku 2020 Díl I. Centralizované zdroje FKSP

Fakultní nemocnice Hradec Králové tvoří na základě státní vyhlášky č. 114/2002 Sb. Fond kulturních a sociálních potřeb (dále jen FKSP), z něhož jsou hrazeny zaměstnancům benefity. Část fondu je určena na tvorbu tzv. centralizovaných zdrojů, část je vyčleněna na financování osobních zaměstnaneckých kont v cafeterii Gallery Beta.

Po mnoha letech příprav ze strany Ministerstva financí ČR, urgencí zaměstnavatelů a odborových organizací, došlo konečně s platností od 1. 1. 2020 k novelizaci zmíněné státní vyhlášky a rozšíření nabídky zaměstnaneckých benefitů, které lze z FKSP čerpat. Naše fakultní nemocnice ve shodě s odborovými organizacemi aktualizaci vyhlášky ihned akceptovala. Dochází tak k výrazným změnám jak v čerpání centralizovaných zdrojů, tak ve využití osobních zaměstnaneckých kont.

Z centralizovaných zdrojů je hrazen příspěvek na stravování důchodců – našich bývalých zaměstnanců, dále pořízení hmotného majetku, příspěvek odborové organizaci na činnost či náklady na kulturní, tělovýchovné a sportovní akce pořádané FN HK. Z této kapitoly nemocnice pravidelně ve spolupráci s odborovými organizacemi připravuje např. předvánoční setkání bývalých zaměstnanců. Nově lze od tohoto roku z centralizovaných zdrojů dále hradit také smuteční kytice nebo věnec v případě úmrtí zasloužilého zaměstnance.

OČKOVÁNÍ

Dále může být z centralizovaných zdrojů hrazeno očkování proti infekčním nemocem pro vybraná pracoviště. Těto možnosti využívá fakultní nemocnice již několik let pro úhradu plošného očkování zaměstnanců proti chřipce. Nabídka očkování je platná pro všechny zaměstnance, včetně nově nastoupivších ve zkušební době, a je zveřejňována vždy začátkem podzimu.

NENÁVRATNÁ SOCIÁLNÍ VÝPOMOC

V případě, že se zaměstnanec dostane do tíživé finanční situace, může využít centralizovaných zdrojů a požádat o nenávratnou sociální výpomoc, která je poskytována v mimořádně závažných případech a při řešení tíživých nebo neočekávaných sociálních situací. Tato výpomoc byla od roku 2020 zvýšena z dosavadních 15 000,- Kč na 30 000,- Kč. Zaměstnanec žádá o poskytnutí pomoci písemně volnou formou, žádost potvrzuje nadřízený dotyčného pracovníka a vyřizuje oddělení péče o zaměstnance. Spolu s vedoucím personálního oddělení její opodstatněnost posuzují zástupci odborových organizací. Následně je výpomoc vyplacena zaměstnanci v hotovosti na pokladně FN HK.

NÁVRATNÁ SOCIÁLNÍ VÝPOMOC

Kromě nenávratné sociální výpomoci lze požádat také o návratnou sociální výpomoc (tzv. bezúročnou zápůjčku). Tato byla od letošního roku zvýšena z 50 000,- Kč na 100 000,- Kč a je poskytována k překlenutí tíživé finanční situace. Zaměstnanec žádá vyplněním povinného formuláře, který je k dispozici na Intranetu nebo na oddělení péče o zaměstnance. Vyplněnou žádost potvrzuje nadřízený tohoto pracovníka a následně vyřizuje oddělení péče o zaměstnance. Oprávněnost žádosti posuzuje Komise FKSP a na základě jejího schválení je s pracovníkem sepsána dohoda a vypočítána výše splátek.

BEZÚROČNÁ ZÁPŮJČKA PRO ŘEŠENÍ BYTOVÉ SITUACE

Pro řešení bytové situace může zaměstnanec FN HK využít bezúročnou bytovou nebo stavební zápůjčku (dříve půjčka). Stavební zápůjčka se poskytuje na pořízení bytu nebo domu

HUMOR LÉČÍ...

autor Lubomír Lichý
www.lichy-kresby.cz

do vlastnictví nebo spoluvlastnictví pro vlastní bydlení, na složení členského podílu na družstevní byt pro vlastní bydlení, na provedení změny stavby domu nebo bytu až do výše 100 000 Kč.

Bytová zápůjčka se poskytuje na bytové zařízení až do výše 50 000 Kč. Způsob čerpání zápůjčky a vymezení předmětů, které lze proplatit, obsahují Pokyny pro čerpání půjčky z FKSP. Podrobná pravidla pro poskytnutí zápůjčky a povinný formulář najdou zaměstnanci na Intranetu, nebo na oddělení péče o zaměstnance. Vyplněnou žádost potvrzuje nadřízený žádajícího pracovníka a příslušná mzdová účetní. Následně ji projedná Komise FKSP a doporučí ke schválení řediteli FN HK. Poté je se zaměstnancem sepsána dohoda a vypočítána výše splátek. Pokud chce zaměstnanec o zápůjčku žádat opakovaně, může podat další žádost až po uplynutí dvou let od doplacení zápůjčky předchozí (její poslední splátky).

PENĚŽNÍ DARY PŘI ODCHODU DO DŮCHODU

Zaměstnancům FN HK jsou poskytovány peněžní dary u příležitosti prvního odchodu do starobního nebo plného invalidního důchodu. Podklady pro udělení daru zpracovává Personální úsek. Do konce loňského roku mohl obdržet dar pouze zaměstnanec, který k datu přiznání důchodu ukončil pracovní poměr nebo změnil pracovní smlouvu na dobu určitou. Nově, od letošního roku tato podmínka neplatí a zaměstnanec může dál pokračovat v pracovním poměru bez časového omezení. Podrobná pravidla najdou zaměstnanci ve Směrnici ředitele **SM_66 Způsoby používání FKSP**, stejně tak ostatní výše uvedené změny.

Podrobné informace k problematice FKSP a veškeré formuláře naleznou zaměstnanci na **Intranetu** v sekci **Služby – FKSP**.

*Ing. Vladimíra Svobodová,
vedoucí oddělení péče o zaměstnance FN HK*

Školní rok ve Fakultní nemocnici

Zahájení školního roku 2020/21 proběhlo kvůli preventivním opatřením souvisejícím s rizikem možného šíření koronaviru v mnohem komornějším duchu než v letech předcházejících. Jelikož se doporučuje co nejvíce omezit shromažďování osob, nekonalo se ani hromadné uvítání nemocničních žáků celým pedagogickým kolektivem, ale jednotliví pedagogové obešli své svěřence a uvítali je pouze individuálním obeznámením o možnostech a způsobech nemocniční výuky a obdarováním drobnými školními potřebami. Zajímavou změnou oproti předchozím letům bylo značné vyhladovění a touha žáků po přímé výuce, neboť dokonce hned 1. září někteří žáci s nadšením přijali vyzkoušení svých znalostí formou vstupních testů do příslušných ročníků. Žáci 9. ročníků si dokonce

vybrali vyzkoušet si delší test formou testových úloh k přijímacím zkouškám na SŠ.

O výzdobu učebních prostor se jako tradičně postarali pedagogové ze školního klubu a předškolní výuky. O jejich nadšení a tvůrčí i pedagogické zdatnosti svědčí i úspěšný projekt vykonaný na jaře díky podpoře Magistrátu města Hradec Králové – **Jaro 2020 v projektech ZŠ a MŠ při FN Hradec Králové**. Cílem projektu bylo vedení dětí a žáků ke vhodnému a smysluplnému trávení a využití volného času dětí hospitalizovaných ve FN HK. Zaměřoval se na rozvoj tvůrčích schopností a dovedností. Hospitalizované děti se v průběhu projektových dnů zaměřily na upevňování poznatků o jarních měsících a seznamování se s národními zvyky. Děti se zdokonalovaly v manuálních činnostech a ve vzájemné spolupráci. Během projektových odpolední konaných jednou za 14 dní, si děti vyzkoušely techniku zapouštění barev do vlhkého podkladu, upevňovaly techniku stříhání, lepení a dokreslování. Ke kreativnímu tvoření byly využity papírové polotovary k vytváření plastických obrázků. Využito bylo malování na textil a práce se samotvrdnoucí hmotou. Činnosti a aktivity byly tvořeny a vybírány s ohledem na zdravotní stav hospitalizovaných dětí. Obrázky a výtvarná díla byla vystavena na jednotlivých dětských odděleních.

S nejaktuálnějšími výtvary hospitalizovaných dětí se můžete potěšit například i v nemocniční Lékárně U Modrého robota a zhlédnout dětmi vytvořenou uměleckou robotizaci tohoto veřejného prostoru.

Koronavirová krize zvýšila potřebu implementace digitálních technologií do procesů výuky. Hradecká nemocniční škola ocenila možnost čerpání finančních prostředků od Odboru školství mládeže a tělovýchovy Města Hradec Králové dle Dotačního programu na podporu matematického, jazykového a digitálního vzdělávání.

ZŠ a MŠ při FN HK

Sluneční králové na vás čekají v Národním muzeu

Národní muzeum přináší možnost nahlédnout do starověkého Egypta za časů dávných stavitelů pyramid, vydejte se na dalekou cestu, aniž byste museli opustit Českou republiku.

Na jedinečné výstavě světové úrovně s názvem *Sluneční králové* se podíváte do nejstaršího období egyptské říše. V Praze je k vidění soubor vzácných předmětů starých takřka 5 tisíc let, který doposud nebyl nikdy vystaven. Přenesete se do časů nejstarší staroegyptské civilizace a zažijete atmosféru doby velkých egyptských králů.

Po mnoha letech příprav se nyní v Národním muzeu podařilo uskutečnit výstavu, která je unikátní nejen stářím a hodnotou vystavovaných předmětů, ale i zemí jejich původu. Ještě nikdy totiž nebylo z Egypta zapůjčeno takové množství významných artefaktů jako právě na výstavu *Sluneční králové*. Výstava je výjimečným mezinárodním projektem, který dokumentuje největší archeologické objevy českých egyptologů spjaté s výzkumem starověkého královského pohřebiště v Abúsíru. *Sluneční králové* je označení odkazující k panovníkům 5. dynastie, kteří uctívali jako hlavní božstvo staroegyptského panteonu slunečního boha Rea. Čtyři z těchto panovníků si postavili své zádušní komplexy právě

SLUNEČNÍ KRÁLOVÉ

Výstava
Exhibition

31/08

od / from:

KINGS OF
THE SUN

NÁRODNÍ
MUZEUM

Historická budova Národního muzea

v Abúsíru. Architektura, umění nebo filozofie, stejně jako řízení státu dosáhly za jejich vlády vrcholu.

A na co konkrétně se můžete na výstavě *Sluneční králové* těšit? Na první pohled vás jistě upoutají ty největší poklady z doby 3. až 1. tisíciletí před naším letopočtem v čele s naprosto unikátními královskými sochami panovníka Raneferefa, které

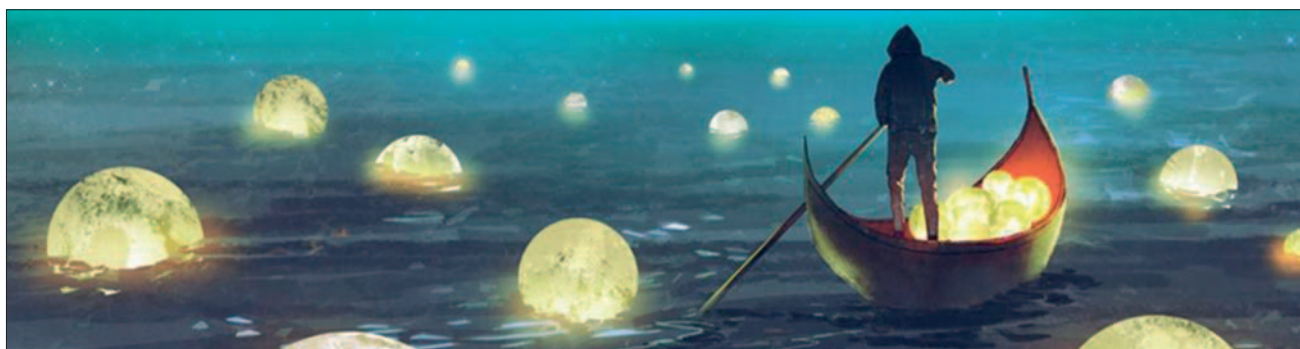

představují jeden z největších dochovaných souborů královské plastiky doby Staré říše. Chybět nebude ani rozsáhlý soubor soch princezny Šeretnebtetj a kněze Nefera. Prohlédnete si také například kamenné nádoby, keramiku, texty nebo reliéfy z královských komplexů panovníků z Abúsíru. Představí se vám jedinečné zápůjčky z mnoha světových muzeí – z Egyptského muzea v Káhiře, z Velkého egyptského muzea v Gíze, z muzeí v Berlíně, Lipsku, Hannoveru, Heidelbergu, Hildesheimu a Frankfurtu nad Mohanem. K vidění budou rovněž předměty, které Národní muzeum získalo jako československý podíl na nálezech učiněných expedicí Univerzity Karlovy v Abúsíru.

Výstavu *Sluneční králové* můžete navštívit v Historické budově Národního muzea až do 7. února 2021. Veškeré aktuální informace naleznete na stránkách www.slunecnikralove.cz.

Kultura v karanténě

Koronavirus zasáhl životy nás všech a v rámci nouzového stavu vykojil chod běžného života nejen v České republice, ale v celém světě. Nechci hodnotit dopady viru ani vyčíslovat škody, ráda bych se alespoň v náznu ohlédla za aktivitami, které s sebou virus přinesl v oblasti kultury.

Vyhlášením nouzového stavu a okamžitým zákazem akcí s větším počtem osob byly v jediném dni zrušeny všechny hudební, divadelní, výstavní a další produkce. Bylo však více než jasné, že lidé uzavření v domáčí izolaci budou hledat rozptýlení a zábavu (samozřejmě vyjma těch, kteří intenzivně pracovali v nemocnicích, odběrových centrech, zásobování, logistice, obchodech a jinde). Televizní stanice nasadily extra program, některé dokonce i nové vysílací kanály, nevidaným způsobem ale začala fungovat on-line kultura. Divadla vystavila záznamy představení, některá začala postupně vysílat živé streamy, kina umožnila on-line projekce, takže doma stačilo naladit vlastní mobil, tablet či počítač. Tady začaly hrát významnou roli sociální sítě, kde se sdílelo a sdílelo a lajkovalo. Internet a facebook je prostě světový prostor, který nezná hranice a který koronavirus velmi dobře přizpůsobil. Je jasné, že on-line prostor ještě zdaleka nevyčerpal svoje možnosti a patrně se nadechl k další možné expanzi.

Krátce po vyhlášení nouzového stavu mi začal v hlavě zrást malý nápad. Vytvořit facebookovou skupinu, která by si vzájemně sdílela a předávala informace ze světa kultury, nápad zrozený v podstatě z vlastního lehce zjištěného zájmu. Přece, pokud se navzájem podělím o informace a odkazy, nasdílíme si je, nemusím pak zoufale hledat novinky a zajímavosti. A světe div se, ono to fungovalo, nápad se ujal, takže skupinka přátel se začala rychle rozrůstat a během

2 měsíců se vyšplhal počet členů na 1 800. Příspěvků bylo nepočítaně od virtuálních návštěv světových muzeí, přes úžasnou prohlídku Vily Tugendhat v Brně, stranou nezůstala ani Národní galerie v Praze, která se připojila přímo ke skupině. Na Kultuře v karanténě se objevily také záznamy famózního Královského baletu v Londýně, později přibýly přenosy Filharmonie Hradec Králové, ale byly tady i úžasně domácí streamy Matyáše Nováka, Utah Symphony a mnoha skvělých muzikantů z celého světa. Mojí srdcovkou se stali 2 kluci, Mirko a Valerio, kteří na svých houslích fantasticky vystříhli hitovku Coldplay Viva La Vida a po pár dnech si je nasdílel a doplnil živým zpěvem ze své domácí izolace i frontman Coldplay Chris Martin.

Sdílela se i celá řada divadelních představení, ať už ze záznamu nebo v přímém streamu, nechyběl hradecký Klicperák, užila jsem si Studio Dva s Bobem Kleplem, celkově byla velmi pestrá nabídka toho, co bylo možné ulovit v live streamu. Nejčtenější asi bylo domácí čtení, některé jednorázové, jiné na pokračování, kdy např. Tereza Šefrnová svoji knihu *Holka drzá* poslala jako štafetu kamarádům a kolegům, aby postupně přečetli každý jednu kapitolku, byla to velmi pestrá řada zajímavých jmen. Herci, muzikanti i jiní umělci rozhodně neseděli a neplakali, jak tvrdil jeden náš nejmenovaný ústavní činitel.

Skupina Kultura v karanténě rozhodně nebyla jediná s ideou sdílet info o kultuře, objevili se i další – např. Kultura on-line, Kultura do domu, Sám doma – Kultura za časů koronavirovu a určitě i jiné. Takže pokud se náhodou ocitnete v karanténě, neváhejte a připojte se, kultura žije a virus ji nezastaví.

-ij-

FILHARMONIE HRADEC KRÁLOVÉ

Fotografie z koncertu Filharmonie Hradec Králové pro FN HK, foto Reprocentrum FN HK

Vážený čtenáři časopisu SCAN, když jsem vás naposledy zval do Filharmonie Hradec Králové, nemohl jsem vůbec tušit, co všechno se v roce 2020 stane. Nikdy by mě nenapadlo, že ze dne na den se sál naší Filharmonie zcela uzavře. Dne 10. března naši technici postavili po pěti hodinách práce pódium pro velkolepý koncert Tata Bojs s FHK a hned nato jsme se všichni dozvěděli, že od 20 hodin jsou všechny hromadné akce zrušeny. Všichni jsme si najednou uvědomili, jak velmi rychle se může život změnit. Svět byl díky tajemnému koronaviru náhle utlumen do bazálního metabolismu, kdy se zcela pochopitelně řešily především zdravotní priority.

A celá zdravotnická obec musela náhle rychle konat. Zdravotníci muselo bojovat s nepřítelem K19, který prokazatelně škodil. Ačkoliv panují dodnes hodně odlišné názory na jeho vznik, působení a následky, zdravotníci neměli čas na dlouhé disputace. Za cenu vlastního osobního nasazení museli v první linii řešit pomoc potřebným. Museli překonat mnohá systémová organizační selhání, nedostatek ochranných pomůcek, museli překonat stres, únavu a pochopitelné obavy o své zdraví a zdraví svých blízkých. Za to všem patří velký dík.

Umění se stalo přirozeným pojítkem mezi lidmi i mezi národy celého světa. Lidé obecně hledají umění jako příjemný emoční a duchovní zážitek. Živé umění tvoří umělecké kolektivy. Je to živý organismus, který potřebuje fungovat. A samozřejmě v nelehké době cítí také svou společenskou odpovědnost. A jako každý jednotlivec i kolektiv by měl učinit vše potřebné všude tam, kam až může dosáhnout.

Filharmonie Hradec Králové byla postupně nucena zrušit celkem 21 svých koncertů. Již po prvním zrušeném koncertu však hledala způsoby, jak zůstat v kontaktu se svým publikem. Prvním počinem byl cyklus „Varhany v karanténě“. Sedm významných varhaníků předvedlo postupně pestrý koncertní program na nových Mistrovských varhanách v sále FHK. Zájemci měli možnost sledovat tyto „varhaní pamlsky“ on-line. Mladý vynikající klavírista Matyáš Novák pak následně poprvé představil nový koncertní klavír Ant. Petrof 275 v sále FHK. V okamžiku, kdy se hudebníci mohli alespoň v menším počtu sdružovat, FHK nabídla posluchačům on-line několik koncertů v obsazení smyčcových trií, kvartet a malých komorních orchestrů. Filharmonie si našla zdravotně bezpečnou cestu k posluchačům i v živých vystoupeních. Malé skupiny orchestrálních hráčů se vydaly koncertovat na mnohá místa v Hradci Králové. Hudbu bylo proto slyšet z Bílé věže, z balkónu Staré radnice, z ochozu Galerie moderního umění, z terasy Klicperova divadla, ze střechy Muzea východních Čech. Minikoncerty se konaly i v Infocentru na Eliščině nábřeží, na nábřeží umělců u Gymnázia J. K. Tyla, u vinotéky In vino nebo v showroomu Stratos auto. Budova Filharmonie Hradec Králové se do dálky rozzářila v noci 10. května při světelné show, kterou připravili technici FHK. Chtěli jsme trochu pozvednout náladu občanům Hradce Králové uzavřeným doma v karanténě. A zároveň vyjádřit víru, že přijde normální situace, kdy se lidé budou setkávat a chodit na kulturní a společenské akce. První opravdový koncert před diváky provedla Filharmonie Hradec Králové již 11. června v Domě hudby v Pardubicích

v rámci absolventského koncertu. Pak jsme se snažili dohnat vše, co jsme ne vlastní vinou zameškali. Prázdniny byly pracovní a koncertovali jsme všude možně v našem městě a regionu, ale i v celé České republice.

Jsme však velmi hrdí na to, že jsme měli možnost uspořádat koncert v areálu Fakultní nemocnice Hradec Králové. Koncert jsme vnímali, jako poděkování Vám všem, kteří jste ve složitých podmínkách obětavě pracovali v „první linii“ pro nás všechny, a to často na hranici svých fyzických možností. Poděkování patří úplně všem zaměstnancům Fakultní nemocnice Hradec Králové i všem zaměstnancům a dobrovolníkům z Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové.

Věřím, že jsme vybrali zajímavý a líbivý program a snad potěšil všechny, kteří měli možnost se naší hudební produkce osobně zúčastnit nebo aspoň na chvíli nakoukli v rámci svých pracovních povinností. Koncert, se konal ve středu 26. srpna 2020 v 15.45 hod. a jeho program byl následující:

Giuseppe Verdi – Síla osudu, předehra

Petr Iljič Čajkovskij – Italské capriccio op. 45

Edward Elgar – Pomp and Circumstance Marches (Slavnostní a obřadní pochody – výběr)

Philip Sousa (orch. Leopold Stokowski) – Pod hvězdnatým praporem (The Stars And Stripes Forever)

Julius Fučík – Florentinský pochod

Julius Fučík – Vjezd gladiátorů, pochod

Filharmonii Hradec Králové dirigoval Andreas Sebastian Weiser.

Celý koncert se nahrával. Ti, kteří ho nemohli sledovat živě nebo ti, kteří si budou chtít si znovu připomenout atmosféru tohoto koncertu, budou mít možnost spustit si ho on-line na webu FHK. Stejně tak, jako všechny další hudební akce FHK, které jsem vyjmenoval dříve.

Nemůžeme úplně přesně vědět, jak se situace bude vyvíjet v nejbližších

dnech a měsících. Filharmonie má však svůj program na celou příští sezónu pečlivě připravený. V současné době, kdy píšu tento článek koncertujeme prakticky bez omezení. Pouze musí mít návštěvníci koncertů správně nasazené tolik diskutované ochranné roušky. Ale na to jsme si už asi všichni zvykli. Obrazový a zvukový vjem však zůstává pro posluchače bez omezení. To je podstatné.

V nynějším světě se střetáváme se škálou názorů, které jsou mnohavrstevné, často zjednodušené. Objevují se názory, které hlásají, „že svět už nebude nikdy takový, jako byl dříve.“ Ano, kritickou reflexi si určitě je potřeba vzít. Na druhé straně my všichni ve Filharmonii Hradec Králové

pevně věříme v návrat normálního stavu. Ten normální stav pro nás je to, že máme „plný dům“ a návštěvníci bez jakýchkoliv omezení sledují zajímavé koncerty a třeba i emotivně projeví své nadšení. Sledují výstavy ve foyer FHK a v přestávce koncertů si vymění názory nad skleničkou dobrého vína. Jak klikatá cesta to bude, nevíme. Budeme samozřejmě vždy patřičně zodpovědní, ale nebudeme se bát. Zveme Vás proto srdečně na naše koncerty v sále FHK, z nichž aspoň ty časově nejbližší Vám prezentuji v závěru tohoto článku.

Naučili jsme v době nedávno minulé hodně. Především však to, jak být v rámci různých omezení v kontaktu se svými návštěvníky a příznivci. A v tom budeme pokračovat i nyní. Připravili jsme projekt „Filharmonie otevřena dokožán“. Sledujte proto naše webové stránky, kde budete mít všechny informace o veškerém aktuálním dění v naší Filharmonii. Jsme si vědomi svého společenského poslání a považujeme proto za povinnost nabídnout kvalitní, živé umění všem zájemcům za každých okolností.

V současné době Vás proto zvu na nejbližší živé koncerty přímo do sálu Filharmonie Hradec Králové s pevnou vírou, že se v době vydání časopisu SCAN budou „normálně“ konat.

Colin Currie

Úterý 13. 10. 2020, 20:00 hod., sál FHK, Hudební fórum Hradec Králové

Andy Akiho – Koncert pro bicí nástroje, **Steve Reich** – Hudba pro ansámbl a orchestr, **Andrew Norman** – Sustain, **Colin Currie** – bicí nástroje; **Filharmonie Hradec Králové a Andreas Sebastian Weiser** – dirigent

Gran Toccata

Čtvrtek 15. 10. 2020, 17:00 hod., sál FHK, Hudební fórum Hradec Králové

Thomas Larcher – Chiasma for orchestra, **Dieter Ammann** – Klavírní koncert „Gran Toccata“, **Jörg Widmann** – Houslový koncert č. 2, **Janáčkova filharmonie Ostrava a Kaspar Zehnder** – dirigent

Tak pravil Zarathustra

Čtvrtek 22. 10. 2020, 17:00 hod., sál FHK, Abonentní řada ŽLUTÁ

Ludwig van Beethoven – Stvoření Prométheova, předehra k baletu, **Ludwig van Beethoven** – Koncert pro housle, violoncello a klavír C dur, **Richard Strauss** (1864–1949) – Tak pravil Zarathustra, symfonická báseň podle F. Nietzscheho **Dvořákovo trio, Filharmonie Hradec Králové a Andreas Sebastian Weiser** – dirigent

Slavnostní koncert ke dni vzniku samostatného československého státu

Neděle 28. 10. 2020 18:00 hod., sál FHK, Koncert je součástí Hradeckého memoriálu 2020

Leoš Janáček – Lašské tance JW VI/17, **Antonín Dvořák** – Symfonie č. 9 e moll „Z Nového světa“, **Filharmonie Hradec Králové a Stanislav Vavřínek** – dirigent

Zdeněk Merta 70 – Century Dance

Neděle 5. 11. 2020 18:00 hod., sál FHK, Abonentní řada MODRÁ

Zora Jandová – zpěv, **Ondřej Jurčeka** – trubky, křídlovka, kornet, **Filharmonie Hradec Králové a Dan Kalousek** – dirigent

Pravda, láska a víra hudbou

Neděle 10. 11. 2020 19:30 hod., sál FHK, koncert je součástí Hradeckého memoriálu 2020

Koncert se koná pod záštitou Velvyslanectví Polské republiky v Praze a Polského institutu v Praze

Polská hudební skupina Raz, Dwa, Trzy a Filharmonie Hradec Králové společně. **Hubert Kowalski** – dirigent

Vstupenky na koncerty je možné zakoupit osobně na pokladně ve foyer FHK. Prodej probíhá i on-line přes portál www.hkpoint.cz. Jakékoliv informace je možné získat na níže uvedených kontaktech. Sledujte pravidelně web FHK www.fhk.cz, kde se můžete dozvědět všechny aktuální informace.

Filharmonie Hradec Králové o.p.s.

Eliščino nábřeží 777, 500 03 Hradec Králové,

tel.: 495 211 375, 495 211 491, 495 221 901

e-mail: fhk@fhk.cz, www.fhk.cz

Mnoho krásných chvil s hudbou Vám přeje

Ing. Luboš Janhuba

předseda správní rady Filharmonie Hradec Králové

SCAN – jubileum

ZAČÁTKY ČASOPISU SCAN

scan

S PhDr. Vladimírem Panouškem jsem se seznámil před 30 lety. Tehdy jsem pracoval spolu s výtvarníkem Jaroslavem Chebenem v technické a výtvarné redakci nakladatelství Kruh v Hradci Králové. Kolega Jaroslav Cheben spolu s dr. Panouškem připravovali na základě podnětu tehdejšího ředitele Fakultní nemocnice Hradec Králové MUDr. Ivana Drašnera nový časopis s názvem Scan pro Fakultní nemocnici a Lékařskou fakultu v Hradci Králové. Nebyla to ale snadná práce – všechny titulky se musely vystříhat po jednotlivých písmenech, slepit do formátu, a rovněž texty – byly sestřihávány a celek se po jednotlivých stránkách lepil. Titulky byly z propisotu a ze sad tištěného písma, které jsme sehnali u jiných výtvarníků a také v tiskárnách. Jednotlivé stránky se poté reprodukovaly na celkem nedokonalých kamerách a výsledný film se kopíroval v temné komoře na světlocitlivou desku ofsetového stroje. Tisk a knihařské zpracování prováděly pracovnice v reprotředisku Krajského národního výboru v Hradci Králové na starém romayoru.

Když se mne po několika vydáních časopisu Jaroslav Cheben ptal, zda bych se této práci nechtěl ujmout, protože ho to příliš nebaví, dohodli jsme se, že to zkusím. A tak jednoho dne přivedl do naší redakce PhDr. Vladimíra Panouška. První vydání v tomto novém tandemu bylo úspěšné... zkusil jsem to a až doposud 30 let u vydávání zůstal...

Postupem doby, díky bouřlivému vývoji techniky, se práce na časopise zjednodušovaly. Texty bylo možné psát na počítačích v textovém editoru T602, později bylo dokonce možné reprodukovat i fotografie. Dostal jsem se k profesionální reprodukční kameře v tiskárně Aldisu, našel různé polotónové rastry pro tisk na křídlové a ofsetové papíry, a protože jsem měl povědomost o reprodukční technice z grafické

PhDr. Vladimír Panoušek zahajuje výstavu malíře Jana Dingy

SMLOUVA

(fejton)

Filozof Paul Ricoeur říká, že nepřekonatelnou myšlenkou v Rousseauově „společenské smlouvě“ je to, že politický celek se rodí z virtuálního aktu (aktu, který jako by byl), tedy ze souhlasu, který není historickou událostí, ale vynořuje se pouze v reflexi. S tím lze jen souhlasit. Dobře totiž víme, že politický souhlas si lze osvojit jenom v jakési nevyslovené shodě, v rovině politického vědomí, v retrospektivě.

Funguje to ale i u nás? Máme zde dnes opravdu atmosféru politického souhlasu, politické vůle k demokracii?

V zásadě asi ano. Koneckonců to politické vědomí z konce roku 1989 se nemohlo tak docela ztratit. Ale fungování té naší společenské smlouvy občas docela zjevně kulhá. To je patrné například již z toho, že nejedna zkusmá volební preference ODS je provázena povzdechem „no jo, ale koho jiného?“. A nic na tom nezmění ani sebeuspokojení vlády z pochvaly v Crans-Montaně. Tady jde spíše o pravdivost, o dodržení smlouvy. Když se začne vážně uvažovat například o tom, že VZP bude podnikat ve vlastních lékárnách, už ta smlouva vlastně není dodržena, pravda je nahražována lží.

Skutečná „smlouva o demokracii“ není smlouvou každého s každým. Není ani nějakým poráženeckým paktem uzavřeným ve prospěch někoho třetího. Je to smlouva každého se všemi. A jako taková musí být provázena vůlí respektovat druhé. Tuto vůli rozhodně nelze nahradit ani ideologií, ani sebelepší ekonomickou doktrínou.

Pravda je, že v dnešním uspěchaném světě se věci ze dne na den mění. Takže věřme, že po návratu ze svých dovolených, odpočinutí a optimističtí, se snadno a rychle přesvědčíme, že ta reflexe demokracie se u nás přece jenom, byť s problémy, i nadále vyvíjí. Byla by škoda, kdyby to nevyšlo.

Luděk Ledříček

školy, oživil jsem si předosvit a samotný osvit fotografií přes příslušné rastry a mohl zhotovovat rastrové černobílé litografie obrázků ve velikostech, v jakých jsem je potřeboval mít. Později jsem tuto práci zadával profesionálům do chemigrafie Východočeských tiskáren, kde meziproduktem při výrobě štočků do novin byly právě potřebné rastrové snímky. A nástupem osobních počítačů a skenerů to už byla úplná „legrace“. Texty, titulky a obrázky jsem mohl vytvářet ve velikostech a šířkách přesně podle potřeby.

Časopis vycházel nejprve v černobílém provedení 6x do roka, a to až do konce roku 2006, od 1. čísla ročníku 2007 se přešlo na částečně barevné a zanedlouho celobarevné provedení a tříměsíční frekvenci.

U všech těchto, dalo by se říci z dnešního pohledu, velmi nedokonalých vydání, byl samozřejmě technicky nápomocen šéfredaktor dr. Panoušek. To on, samozřejmě kromě šéfredaktorské práce a naplňování obsahu časopisu, pomáhal spoluvytvářet grafickou část časopisu, protože jsem potřeboval přesný počet řádků v článcích, případně upravovat jejich šíři. To bylo ze začátku velmi obtížné. Proto jsem musel velmi intenzivně komunikovat s redakcí, často jsem navštěvoval dr. Panouška v jeho ordinaci. Po zaklepání otevřel dveře a ihned také okno, abychom se přes cigaretový dým vůbec viděli. Celé hodiny jsem proseděl v úzké vyšetřovně staré budovy psychiatrie. Tam jsem při svých častých návštěvách poznal také i ostatní pracovníky – např. dr. Ivana Tůmu a zejména tehdejšího přednostu kliniky doc. Herberta Hanuše, se kterým jsem se rovněž přátelil, protože jsme v nakladatelství vydávali knížky jeho otce Miroslava. Bylo tudíž stále co rozebírat, a také došlo na vydání vzpomínek na jeho otce a celou rodinu.

Dr. Panoušek velmi často zajížděl k nám domů, kde se sice nikdy nekouřilo, ale po jeho návštěvě jsme museli celé hodiny větrat, protože rukopisy i fotografie – prostě vše, co prošlo jeho rukama, bylo promořené nikotinem. Dnes to zní úsměvně, ale my jsme se při těchto vzájemných debatách velmi spřátelili a brzo si i tykali, protože kromě časopisu jsme řešili i pracovní a rodinné příběhy. Vladimír Panoušek byl jako klinický psycholog zkušeným odborníkem a vyhledávaným soudním znalcem. Vždy s velkým humorem vyprávěl, co řešil v práci a u soudu, kde jakého zločince vyšetřoval apod. Rád jsem také poslouchal, čím vším v životě prošel, o jeho činnosti v dixielandové kapele, v královéhradeckém divadle za éry režiséra Milana Páska, o jeho působení v odborném učilišti v Rybitví, o jeho úkolu vybudovat dopravně psychologickou laboratoř východočeského ČSAD apod. Diskuse byly nekonečné a velmi jsme se nasmáli. Měl rozsáhlé všeobecné vzdělání, na kterém se podílela řada profesí, kterými v minulosti prošel. Vyznal se i v otázkách, které s oborem psychologie a psychiatrie vůbec nesouvisely. Samozřejmě se na tom podílely i jeho zkušenosti ze stavby chaty v Klášterci nad Orlicí.

Časopis SCAN se stal dr. Panouškovi vším, téměř koníčkem, kterému jako „svému dítěti“ věnoval s láskou veškerý svůj um. A díky pochopení rodiny také svůj osobní čas. Protože jeho vzdělání zahrnovalo filozofii, psychologii a historii s úzkým vztahem k umění a literatuře, přinášel do Scanu nejen informace ze života FN a LF, ale i filozo-

fická zamyšlení nad problémy současného světa. Napsal desítky úvodníků, sloupků a fejetonů, uveřejňovaných pod pseudonymem Luděk Ledříček. Napsal desítky dalších článků věnovaných dění v nemocnici. Dlouho jsem ani nevěděl, kdo vlastně ty pověstné sloupky, podepsané právě Ludkem Ledříčkem, píše. Vždy mně říkal – „ještě čekám, až dostanu Ledříčkův sloupek“. Byl to právě ale on, kdo si toto jméno vypůjčil od bývalého loupežníka z okolí Zemské brány v Orlických horách.

Dr. Vladimír Panoušek byl můj blízký přítel, rodinný rádce a znalec všeho možného, který nikdy neodmítl, když jsem potřeboval pomoci s čímkoli. Bavili jsme se po telefonu každý týden. Pracovně i soukromě. Říkali si anekdoty, jim se společně smáli ... Rád dávám k dobru historku, kdy jsem se ho ptal, co dělal o víkendu. „Pral jsem,“ odvětil. Po mém údivu mi vysvětlil, že „řídil pračku“. Tj. zapálil si v koupelně cigaretu, otevřel pivo a sledoval, jak se točí buben pračky...

A když vážně onemocněl, trávil jsem mnoho chvil u nich doma na Masarykově náměstí. Nemohl už vstát a pohybovat se, tak jsme vše řešili tam u jeho lůžka v obýváku. Nikdy nechybělo pohoštění a spolupráce jeho manželky Jitky. Probírali jsme časopis, rodinné záležitosti, naše děti, chalupy a nakonec i původní učitelskou profesi paní Jitky. Často jsme rozebírali i jejího velkého koníčka – sbírání a katalogizaci starých pohlednic naší země. Protože jsem byl s paní Panouškovou i jejich dcerou Markétou často i v telefonickém kontaktu, věděl jsem, že je na tom Vladimír zle, mnoho návštěv jsem musel odložit, protože už to nezvládl. V jejich bytě jsem se potkával i s jeho přítelem doc. Jiřím Bittnerem, bývalým přednostou Stomatologické kliniky FN HK. Právě ten pomohl získat práci dr. Panouškovi na Psychiatrické klinice FN HK. V této téměř rodinné atmosféře se rodila další vydání Scanu. Ani v těžkých chvílích neztrácel humor a již dopředu, ještě když pracoval ve FN, naplánoval svoji sochu v parčíku před psychiatrií, s jejímž návrhem i konečnou podobou mě seznámil. Už se ale nepostavila... 22. října 2005 Vladimír těžké nemoci podlehl.

Miroslav Všetečka

VZPOMÍNKA NA VLADIMÍRA PANOUŠKA

Kdykoliv si vzpomenu na doktora Panouška, mám dobrou náladu a musím říct, že u každého nového čísla si říkám, že by Scanem s velkou radostí listoval stejně jako já. Do jeho malé kanceláře (s typickým cigaretovým nádechem) na Psychiatrické klinice mě přivedl můj „muzejní“ kolega Jan Jakl, který mi, jako kurátorce fondu Zdravotnictví, pomyslně předal štafetu příspěvků pro časopis Scan. Chodila jsem tam pak velmi ráda několik dalších let, nutno připomenout, že doktor Panoušek vždy před mou návštěvou vzorně větral. Mimo jiné mě ve své kanceláři seznámil i s profesorem Chrobákem. Vladimíru Panouškovi a časopisu Scan vděčím za svoje první publikační krůčky v oblasti královéhradeckého zdravotnictví, později i dalších oborů. Vždy měl pro mě dobrou radu, kdykoliv jsem potřebovala, podal pomocnou ruku a poskytl informace.

Nepřestávala jsem žasnout nad jeho znalostmi historie, a to nejen v oblasti zdravotnictví, ale hlavně historií týka-

jící se Hradce Králové. Dnes je skoro nepředstavitelné, že první příspěvky s fotografiemi jsem mu přinášela dokonce na CDromech. Těšila jsem se na každou návštěvu a na pracovišti jsem s oblibou kolegům sdělovala, že odcházím za psychologem na psychiatrii. Vladimír Panoušek jako redaktor spolu s dalšími kolegy přivedl na svět časopis, který prošel dětstvím v černobílé verzi a nyní žije svůj už dospělý život. Jeho grafická podoba, barevné fotografie a pestrý obsah přináší svým čtenářům nejen poučení, odborné poznatky ze zdravotnictví, ale i návštěvu celé řady dalších oblastí.

Jsem přesvědčená, že se časopis vyvíjí směrem, o kterém možná doktor Panoušek zpočátku jen snil, ale zcela jistě by z něj měl velkou radost. Jsem ráda, že moje spolupráce s časopisem Scan pokračuje i v současné době, a dokonce na základě příspěvků v tomto časopise vznikly dvě publikace zabývající se královéhradeckým zdravotnictvím.

PhDr. Pavla Koritenská
Muzeum východních Čech v Hradci Králové

FN HK hostila letní internistický kemp pro studenty lékařských fakult

Celkem 22 studentů lékařských fakult z Česka a Slovenska se zúčastnilo na konci srpna IV. ročníku hradeckého internistického kempu, který pořádá Fakultní nemocnice Hradec Králové a Lékařská fakulta v Hradci Králové. Letošní kemp byl zkrácen kvůli současné epidemiologické situaci s COVID-19.

„Jsme rádi, že jsme mohli medikům představit formou krátkých stáží naši nemocnici a špičkovou internistickou pracoviště, která ve FN HK máme. Medici si mohli vyzkoušet například bronchoskopii či další vyšetření,“ uvedl vedoucí kempu doc. MUDr. Miroslav Solář, Ph.D. Hlavním cílem kempu je navázat kontakt se studenty, kteří mají zájem o interní medicínu a kteří by po absolvování studia mohli nastoupit do hradecké nemocnice. Součástí programu kurzu byl také cyklovýlet,

při kterém se medici seznámili s Hradcem Králové i okolím.

Účastníci si letošní akci pochvalovali. „Celý kemp hodnotím jako skvělou možnost se individuálně zeptat na věci, které se týkají jak pracovních a organizačních podmínek v nemocnici, tak medicínských programů,“ uvedl jeden z účastníků kempu. Stejně jako ostatní ocenil i fakt, že je na pracovištích provázeli také mladí lékaři. „Myslím si, že právě ti nám předají nejčerstvější informace k tomu jak shánět pracovní místo a jaké jsou začátky v nemocnici,“ doplnil.

Pátý ročník kempu je plánovaný na konec srpna 2021, podrobnosti o přihláškách najdou zájemci na webu Lékařské fakulty UK v Hradci Králové, Fakultní nemocnice Hradec Králové či na facebooku.

Jakub Sochor, FN HK

Životní jubileum profesora Červinky

Prof. MUDr. RNDr. Miroslav Červinka, CSc. přebírá od rektora UK prof. MUDr. Tomáše Zimy, DrSc. zlatou pamětní medaili Univerzity Karlovy

Na tomto světě existuje pramálo objektivně spravedlivých jevů a událostí, které se týkají všech živých bytostí (včetně člověka) bez rozdílu. Jedním z nich je snad i plynutí času, a specifický otisk, který na těchto bytostech zanechává. I když i v tomto případě, jak se zdá, existují významné rozdíly. A tak je pro někoho dosažení věku 70 let příležitostí k celoživotnímu bilancování bez dalších očekávaných perspektiv, zatímco pro jiného je to pouhé číslo, které se podobá milníku, který se rychle mihne na cestě stále kupředu. Troufám si říci, že mezi tyto „šťastné závodníky“ patří i čerstvý jubilant – pan profesor Miroslav Červinka.

Sedmdesát let se neslaví každý den, a proto mi dovoluete se s Vámi v následujících řádcích krátce podělit o několik postřehů týkajících se této mimořádné osobnosti. Miroslav Červinka, ač původem z Moravy, spojil svůj osobní, ale zejména profesní život s východočeským regionem a s Lékařskou fakultou v Hradci Králové, kde působí nepřetržitě od roku 1975 do dnešních dnů. Z jeho bohaté činnosti a aktivit spojených s oborem buněčná biologie bych vyzdvihnul jeho profesní zájem o studium dynamiky buněčných dějů prostřednictvím tzv. časosběrné mikrokinematografie. Studium této dynamiky, které v sobě zahrnovalo nejenom poznání biologických dějů na mikroskopické i submikroskopické (v dnešní době molekulární) úrovni, také nutně vyžadovalo i významnou technickou invenci a experimentování, protože příslušná zařízení a přístroje nebyly po dlouhou dobu komerčně dostupné, a to nejenom v tehdejší Československu.

Na tomto poli se profesor Červinka v duchu dnešních moderních požadavků na akademické pracovníky podílel i na vývoji a validaci mikroskopických časosběrných zařízení a později spolupracoval i s komerčním sektorem při optimalizaci vznikající softwarové podpory. Téma dynamické cytologie pak rezonovalo v pravidelných mezinárodních setkáních odborníků, která byla organizována již od konce šedesátých let minulého století na půdě hradecké lékařské fakulty, a kde byly prezentovány originální výsledky i navázány četné spolupráce a přátelství. Ty umožnily mimo jiné studijní pobyty profesora Červinky v Nizozemí (Lékařská fakulta v Rotterdamu), Anglii (Lékařská fakulta v Nottinghamu) či Německu (Biocentrum Univerzity J. W. Goetha) a odrazily se i v jeho rozsáhlé publikační činnosti.

Odborné zaměření studií pana profesora Červinky pak souviselo s další významnou oblastí jeho odborného zájmu, a to se zaváděním principů alternativ k testování na zvířatech ve vědě i ve výuce. Tyto principy, které dnes v biomedicíně považujeme za samozřejmé, vycházejí z myšlenek profesorů Russela a Burche (s profesorem Russelem ho pojilo dlouholeté přátelství a sám profesor Russel navštívil Hradec Králové) a jedním z významných přínosů pana profesora Červinky je to, že se od počátku na mnoha odborných fórech (často i přes odpor některých odborníků-tradicionalistů) zasazoval o jejich implementaci do praxe. V tomto směru je třeba zmínit i jeho soustavnou práci v Evropské společnosti pro alternativy k testování na zvířatech, aktivní organizaci

mezinárodních kongresů a související přednáškovou a další osvětovou činnost, včetně členství v různých odborných komisích.

Kromě svých odborných aktivit se pan profesor Červinka již od roku 1990 zapojil do administrativně organizační činnosti fakulty, v rámci které postupně vystřídal ty nejvýznamnější posty – stal se proděkanem pro vědeckou činnost, předsedou akademického senátu a nakonec byl zvolen ve dvou volebních obdobích děkanem fakulty. Ve všech těchto funkcích byla vždy jeho cílem maximální snaha o harmonický rozvoj naší Lékařské fakulty ve všech jejích rovinách, ať se již jednalo o výchovu nastávajících lékařů, nastavení jasných pravidel pro vědeckou činnost či posílení společenské úlohy akademického prostředí. Zde jeho vize a filozofie vytvářejí nosnou platformu pro další směřování naší fakulty v kontextu Univerzity Karlovy. To ovšem neznamená konec, pan profesor Červinka je stále aktivním a platným členem naší akademické obce. Je hlavním organizátorem každoročně pořádané mezinárodní konference DSP studentů, odpovídá za administraci projektů institucionální podpory (PRVOUK, PROGRESS) a v neposlední řadě se jeho zkušenosti uplatňují při přípravě projektu druhé části společného kampusu Lékařské a Farmaceutické fakulty Mephared II, po jehož vybudování vznikne v Hradci Králové výukové a vědecké centrum v oblasti biomedicíny, které bude svými parametry a kapacitami odpovídat 21. století.

Uvedený krátký přehled aktivit, činností a úspěchů pana profesora Červinky naznačuje, že se jedná o velmi aktivní osobnost s výraznými povahovými rysy. Mezi ně patří, mo-

hu-li to posoudit po téměř 30 letech práce pod jeho vedením a po jeho boku, zvědavost, schopnost inspirovat okolí, důvěra a velkorysost spojená s přirozeným darem diplomacie a smyslem pro humor. Osobně jsem také často oceňoval civilnost jeho nazírání na různé opravdové či uměle stvořené problémy a kauzy, a to zejména v situacích, které nabízely zdánlivě jednoduchá, pravidly definovaná řešení, která se pak následně při použití nadhledu – selského rozumu ukázala jako protismyslná. Způsoby jeho uvažování a konání, byť kreativní, však v žádném případě neznamenaly a neznamenají jakýkoliv kompromis v oblasti úrovně odvedené práce. Pan profesor Červinka byl a je vždy náročný sám k sobě, ale jím nastavenou latku kvality také očekává od druhých, což se jistě ne vždy muselo setkat s příznivými reakcemi z okolí. A přesto i za těchto situací byl schopen nalézat společnou řeč, často i s velmi zatvrzelými odpůrci. Práce v kolektivu pana profesora Červinky byla a je jistě náročná, v neposlední řadě díky nárokům, které na ostatní klade, ale o to více vystupují pozitiva, které ve svém důsledku přináší, ať se již jedná o dosahování řešení odborných problémů, tříbení ducha v rovině osobní či přesahu do dalších oblastí jeho zájmů. Konec konců jeho profesní vzdělání není definováno pouze medicínou, ale i přírodními vědami.

Závěrem se tedy připojuji k mnoha jeho spolupracovníkům, kolegům, bývalým žákům, známým i kamarádům a přeji mu hodně zdraví, zvědavosti a elánu do příštích let (desetiletí) a doufám, že jeho zájem o naši fakultu a vůbec o celý život bude mít do budoucna minimálně setrvalou tendenci.

Emil Rudolf

Rembrandt Portrét člověka

Národní galerie Praha otevřela na konci září 2020 dlouho očekávanou a jednou odloženou výstavu děl hvězdného malíře zlatého věku holandského umění Rembrandta van Rijn. V Paláci Kinských budou do konce ledna 2021 k vidění oleje, grafické listy i kresby nejen od velkého mistra, ale i jeho současníků a následovníků. Jedinečná výstava svým tématem, rozsahem, množstvím vystavených prací i spolupracujících institucí. Vystavené umění přicestovalo do Prahy nejen z Evropy – z Vídně, Drážďan, Madridu, Londýna, Kolína nad Rýnem, ale dokonce i z New Yorku, a to rozhodně výčet není konečný. V Praze nyní máme jedinečnou možnost obdivovat v některých případech vedle sebe originální Rembrandtovy práce a díla jeho současníků vytvořená podle něho nebo na jeho motivy. Výstavu je možné označit za malý zázrak uprostřed Evropy, který se uskutečnil všem nepříznivým okolnostem navzdory. Za zmínku určitě stojí, že přicestovala Rembrandtova olejomalba také z Rijksmuseum v Amsterdamu, které je přitom známé tím, že díla velkých holandských mistrů jako zápůjčky neposkytuje. Na všechny milovníky výtvarného umění tedy čeká na Staroměstském náměstí jedinečný zážitek. -red-

HRADEC KRÁLOVÉ VE FOTOGRAFIÍCH

FAKULTNÍ NEMOCNICE V HRADCI KRÁLOVÉ

Výstavba v areálu nemocnice, dvojpavilon pro oddělení oční a oddělení ušní, nosní, krční, 1928

Nová nemocnice v Hradci Králové byla navržena jako komplex devíti samostatných pavilonů, z vnějšího pohledu připomínající lázeňský areál s bohatou parkovou úpravou sadovou a květinovou výzdobou. Osa celého nemocničního areálu vedla směrem od severu k jihu, takže pokoje pro nemocné byly situovány na jižní stranu, příslušenství (chodby a záchody) na severní stranu.

DVOJPAVILON PRO ODDĚLENÍ OČNÍ A ODDĚLENÍ UŠNÍ – NOSNÍ – KRČNÍ

Oční oddělení s kapacitou pro 45 nemocných bylo při zahájení provozu v roce 1928 umístěno v pravém křídle. K dispozici byl 1 operační sál, 1 ambulatní sál, temná komora, 6 koupelen, 3 čajové kuchyně a čekárna. V levém křídle bylo umístěno oddělení ušní – nosní – krční pro 45 pacientů, 2 operační sály, chodba pro vyšetřování sluchu s vestibulárním aparátem, 1 temná komora, laboratoř, 5 koupelen, 3 čajové kuchyně a jídelní výtah. V tomto pavilonu byly dva primariáty. Primářem pro oddělení oční byl MUDr. Josef Saska (1876–1948), v roce 1939 se primářem stal doc. MUDr. Jiří Franta (1899–1945). Primářem pro oddělení ušní, nosní a krční byl MUDr. Václav Tesař (1891–1954).

Přístavba pro tento dvojpavilon proběhla v roce 1939, stavbu zajišťovala hradecká firma Mádlík a Včelák. Dvoupatrová přístavba byla provedena u části pavilonu určeného pro oddělení ušní a krční, o jedno patro bylo zvýšeno také stávající křídlo v celém půdorysu. Získané prostory v suterénu byly využity jako skladiště, místnost v přízemí jako přijímací

pokoj pro nemocné děti pro pozorování zjištěné choroby. Místnost v prvním patře přístavku sloužila pro tuberkulózní případy žen, ve druhém patře pro muže. V části přistaveného druhého patra vznikly pokoje pro nemocné, čajová kuchyň, prostory pro příslušenství, lázeň a WC. U křídla určeného pro oddělení oční se půdorysná plocha nezvětšila, proběhla pouze přístavba druhého patra. Nástavbou se získalo osm nových pokojů pro pacienty, čajová kuchyň, příslušenství – dvě koupelny a toalety. Ve všech prostorách bylo zavedeno ústřední topení provedené firmou Kaloria. Odpad byl veden do stávající kanalizační sítě s vlastní filtrační stanicí.

Fakultní nemocnice 2020

Tento pavilon patřil v minulosti k nejvíce fotograficky dokumentovaným budovám nové nemocnice.

*PhDr. Pavla Koritenská
Muzeum východních Čech v Hradci Králové
Historické fotografie: Sběrka MVČ
Foto 2020: Miroslav Beneš*

Použitá literatura:

Pamětní spis k otevření Nové okresní nemocnice v Hradci Králové. Hradec Králové: Okresní správní komise v Hradci Králové, 1928.

Koritenská, Pavla. Velká vizita!...v Hradci Králové za první republiky. Hradec Králové: Muzeum východních Čech, 2017.

Dvojpavilon pro oddělení oční a oddělení ušní, nosní, kční oddělení, 1928

Fakultní nemocnice 2020

Stavba okresní nemocnice – dělníci při stavbě dvojpavilonu pro oční oddělení a oddělení ORL, 1927

Dvojpavilon pro oddělení oční a oddělení ušní, kční oddělení, po dostavbě, 40. léta 20. století

Pohled na dvojpavilon po dostavbě, cca 40. léta 20. století

Fakultní nemocnice 2020

Hamzova odborná léčebna

Hamzova odborná léčebna pro děti a dospělé (HL) se nachází ve městě Luži v Pardubickém kraji (asi 135 km východně od Prahy, 22 km jihovýchodně od Chrudimi). Městu Luže vévodí nádherný, dvouvěžový barokní poutní chrám Panny Marie Pomocné, postavený v letech 1690–1695 a zřícenina hradu Košumberka, jehož původ spadá do počátku 14. století. Mezi těmito dominantami je v krásném lesoparku umístěna Hamzova léčebna.

S kapacitou 505 lůžek, umístěných v deseti pavilonech, se jedná o největší rehabilitační zařízení svého druhu v České republice. Hamzova léčebna je s cca 560 zaměstnanci rovněž významným regionálním zaměstnavatelem. Od roku 2004 je HL trvale akreditované léčebné zařízení následné péče podle podmínek SAK v České republice.

Motto HL „Posadit, postavit, udělat krok“

symbolizuje snahu všech zdravotnických pracovníků HL o maximální možnou mobilizaci funkčních schopností pacienta tak, aby byl možný jeho soběstačný návrat do domácího prostředí, optimálně i do práce.

Léčebna byla založena v roce 1901 prof. MUDr. Františkem Hamzou jako první léčebný ústav pro tuberkulózní a skrofulózní děti ve střední Evropě. Ústav zahájil svou činnost ve skromných podmínkách v soukromé Hamzově vile, postavené pod poutním kostelem na Chlumku v obci Luže. V průběhu necelého prvního roku (1901) se zde léčilo již 11 dětí. A každým rokem jich přibývalo. Hamza proto začal v roce 1907 stavět léčebný areál na prostorném svahu mezi Mariánským chrámem na Chlumku a zříceninou hra-

du Košumberka. Ústavní budovy pavilónové soustavy byly podle velkoryse připraveného projektu postupně účelně rozmístěny v čistém, sluncem přímo prosvěcovaném prostoru.

František Hamza se narodil dne 6. března 1868 v Kletečném u Humpolce (jako druhý ze čtrnácti dětí). Po absolvování základní školní docházky studoval od roku 1883 na gymnáziu v Pelhřimově Německém (dnes Havlíčkově) Brodě. Po gymnaziálních studiích odešel studovat lékařskou fakultu do Prahy. Již v době studií se zabýval problematikou dětské tuberkulózy. Zkoumal otázky a způsoby jejího léčení, zapojil se do hnutí pokrokové mládeže, byl činný jako předseda Spolku českých mediků. Promoval 5. července 1897, krátce na to se oženil s Julií Závodskou a odešel jako praktický lékař do Luže. Místo zvolil zcela záměrně, klimaticky odpovídalo realizaci jeho plánu zřízení dětské protituberkulózní léčebny. Vybudoval ústav domácího typu. Byla v něm zajištěna sociální rovnost dětí i přesto, že pro společnost počátku minulého století byly charakteristické výrazné sociální rozdíly (všechny děti bez rozdílu majetku a postavení rodičů nosily stejný oděv – tmavé plátěné šaty bez rukávů, tzv. „empíry“). Základem léčby byla hygienicko – dietetická terapie, zaměřená na posílení tělesné soustavy. Péče byla koncipována tak, aby neztrpčovala život nemocného dítěte.

Roku 1919 byl MUDr. Hamza dosazen do funkce sekčního šéfa oboru sociální patologie na nově zřízeném Ministerstvu zdravotnictví a tělesné výchovy v Praze. Po odchodu z ministerstva v roce 1922 přijal místo profesora sociálního lékařství na brněnské univerzitě. Byl tak první,

Prof. MUDr. František Hamza

zakládající profesor, tohoto lékařského oboru u nás. Pokračoval zde ve své práci až do předčasného konce svého života. Zemřel, zřejmě díky špatně léčenému žaludečnímu vředu, 4. června 1930.

V souladu s celkovým vývojem péče o děti a díky účinným preventivním a léčebným opatřením došlo v ČR k ústupu výskytu tuberkulózy. Současně narůstal počet jiných chronických onemocnění, převážně poruch pohybového ústrojí dětí. V roce 1962 byla léčba tuberkulózy v Luži ukončena a léčebna byla reprofilizována na zařízení pro rehabilitaci dětí s pohybovými vadami. Část lékařů z dob tuberkulózní léčebny si změnila kvalifikaci, někteří odešli. Oddělení byla postupně upravena pro rehabilitaci dětí s pohybovými vadami. Rozsah léčby se postupně rozvíjel.

V roce 1991 léčebna vkročila do nové budoucnosti a do postupné proměny z čistě dětského léčebného zařízení na moderní rehabilitační ústav s převahou dospělých pacientů. V roce 1993 byla po rekonstrukci třetího patra pavilónu G otevřena Spinální rehabilitační jednotka, tehdy s počtem dvanácti lůžek. V té době to bylo také jediné oddělení v České republice pro rehabilitaci dětí a mládeže po úrazu míchy.

V dalších letech byla postupně zrekonstruována většina lůžkových pavilónů určených pro dospělé pacienty a i nadále se zajišťují potřebné stavební úpravy dalších pavilónů.

Jedním z hlavních cílů léčebny je též vytvoření odpovídajícího a příjemného prostředí. K léčebně proto neodmyslitelně patří rozsáhlý park, jehož hlavní část zároveň tvoří Hamzovo arboretum.

Hamzovo Arboretum – učí umění vnímat

Hamzovým parkem můžete procházet jen pro radost z krásné přírody. Zájemci se ale mohou poučit. Nově koncipované tabule Naučné stezky „Za dřevinami šesti světadílů“ každému poskytnou dostatek informací nejen o dřevinách, které v tom místě můžete vidět, ale i o základních historických faktech z léčebny. Navíc u řady významných stromů jsou doplněny konkrétní tabulky. Dr. V. Větvička, který je trvalým konzultantem léčebny, napsal i půvabnou knížku „Procházky Hamzovým arboretum“, která je, jako každé jeho dílo chytrá i vtipná. Jsme si vědomi skutečnosti, že cílené využívání smyslové aktivizace v rámci léčebného procesu je zvláště vhodné nejen pro seniory nebo demencí postižené osoby, ale i pro osoby se specifickými potřebami v dětském i dospělém věku a dále všem dětem obecně. Smyslová aktivizace osloví smysly člověka, které jsou klíčem k jeho schopnostem a zdrojům.

Vítanou novinkou je také Digitální průvodce arboretum Hamzovy léčebny. Tuto novou a zajímavou aplikaci pro mobilní telefony stáhnete zdarma z Google Play přímým vyhledáním pod názvem Digitální průvodce parkem. Dále též pomocí přiloženého QR kódu.

Lůžkové oddělení ošetrovatelské péče (LOOP) je určeno především k pobytům pro pacienty v těžším klinickém stavu, kteří jsou závislí na pomoci a na péči v základních aktivitách každodenního života, jako je oblékání, strava, pohyb po místnosti a hygiena.

Cílem týmu LOOP je získání co možná nejvyššího stupně soběstačnosti, samostatnosti, posílení svalové síly, zlepšení fyzické kondice, psychické pohody pacienta a je-li to možné jejich návratu do svého domácího prostředí a zlepšení kvality jeho života.

Do tradičních i moderních léčebných metod, díky kterým je Hamzova léčebna vyhledávaná pacienty z celé České republiky, jsou stále více zahrnovány inovativní prvky a postupy odpovídající 21. století, mezi které patří i tzv. roboticky asistovaná rehabilitace. Jedná se o přístroje, které na podkladě počítačových technologií dokáží přinést rozšíření a zpřesnění rehabilitační léčby (např. speciální zařízení typu **ARMEO SPRING**[®] jsou určena k obnově pohybových funkcí horní končetiny, zařízení **ERIGO**[®] jsou specializované vertikalizační přístroje s dynamickým pohonem pro pohyb dolních končetin, který stimuluje stoj, opěrné a krokové fáze chůze. Pro děti je určen specializovaný přístroj **Prodrobot**, který napomáhá správnému fyziologickému pohybu dolních končetin a umožňuje dětem snadněji si tento pohyb zapamatovat, aby ho následně mohly využít při chůzi). V roce 2019 byl také pořízen dynamický chodník s integrovanými tlakovými senzory pro analýzu stoje a nácvik chůze – **REHAWALK**. Chodník je doplněn systémem pro odlehčení pacienta, terapii lze tedy zahájit již v raném stádiu. Pro motivaci a vizuální kontrolu prováděných činností je systém vybaven virtuálním prostředím. Samozřejmě jde jen o přístroje a bez kontroly odborníka se takováto péče provádět nedá.

V HL byla vyvinuta metoda nazvaná **Kodyvert** (Košumberská dynamická vertikalizace) napomáhající při léčbě dětských pacientů s poruchou vzpřimovacích a opěrných funkcí trupu a končetin. Metoda napomáhá k časnému řízenému postavování dosud ležících dětí.

Senzomotorická stezka

Publikace Školní obrazy – Fontes Musei Reginahradecensis 23

Muzeum východních Čech v Hradci Králové vydalo v srpnu 2020 novou odbornou publikaci, a to formou speciální publikační řady Fontes Musei Reginahradecensis, která představuje sbírkové předměty královéhradeckého muzea. Autorkou publikace je odborná kurátorka muzea Pavla Koritenská.

Seriál Osvěta v obrazech, který vycházel v časopise Scan v roce 2018, přinesl první výsledky výzkumného úkolu zabývajícího se tematikou školních obrazů, který byl završen právě touto publikací.

Cílem publikace je seznámit čtenáře s touto dnes již téměř nevyužívanou učební pomůckou. Školní obrazy byly v minulosti ve školách běžnou součástí výuky a učitelé je využívali v řadě vyučovacích předmětů, pozoruhodná je jistě výtvarná stránka i tematická různorodost. Publikace představuje produkci pěti vybraných nakladatelů školních obrazů ze Sbírký MVČ. Karel Slavoj Amerling, Pavel Jehlička

a Fridrich Tempský reprezentují nakladatele působících ve druhé polovině 19. století. Poutavá produkce Aloise Kreidla a Karla Jánského byla do českých škol distribuována od konce 19. století až do dvacátých a třicátých let 20. století. Pohádky, rostliny, zvířata, řemesla, zeměpisné motivy nebo roční období, to vše najdete na historických školních obrazech v této publikaci. Publikace je k dispozici v muzejním obchodě nebo na e-shopu muzea.

Součástí výzkumného projektu je také výstava v prostorách Muzea východních v Hradci Králové nazvaná **Není obraz jako obraz**, kde si návštěvníci mohou prohlédnout výběr bohatého souboru školních obrazů ze Sbírký MVČ a seznámit se s historií a vývojem této unikátní učební pomůcky. Výstava je ke zhlédnutí do 25. října 2020.

Tiráž knihy:

Fontes Musei Reginahradecensis 23

Školní obrazy

Vybraní nakladatelé školních obrazů 19. a první třetiny 20. století ve Sbírký MVČ

Texty @ Pavla Koritenská, 2020

Historické fotografie @ Muzeum východních Čech v Hradci Králové, Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského v Praze a soukromé sbírky První vydání

@ 2020 Muzeum východních Čech v Hradci Králové

Národní lékařská knihovna USA spustila novou verzi medicínské databáze PubMed

Některé přednosti nového PubMedu:

- Vylepšené prostředí pro uživatele mobilních zařízení
- Nový algoritmus Best Match řadí vyhledané články přednostně dle relevance (lze použít i řazení Most recent nebo Publication date)
- Histogram zobrazuje rozložení výsledků dle roku vydání – lze použít také k snadnému časovému zúžení
- Pomocí tlačítka Cite lze vygenerovat citaci vyhledaného článku v různých stylech (AMA, APA, MLA, NLM), dále zde lze stáhnout soubor (.ris), který můžeme importovat do referenčního manažeru
- Funkce Share umožňuje sdílet článek prostřednictvím Facebooku, Twitteru nebo trvalého odkazu
- Nová položka Cited by obsahuje články ze zdrojů NCBI, které vyhledaný článek citují (není to úplný seznam citujících článků)
- References obsahují odkazy použité ve vyhledaném článku, pokud byly k dispozici

Foto z výstavy Muzea východních Čech v HK – Není obraz jako obraz

